

SLOVENSKO ZAHVALNO ROMANJE V LUJAN
22. MAJA 1949

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XVI LA VIDA ESPIRITUAL JULIJ 1949

BIL SI ŽRTVOVAN IN SI NAS S SVOJO KRVJO BOGU ODKUPIL (Raz 5, 9)

Kdorkoli si in koderkoli romaš skozi bežni svet, do resnične sreče boš priromal samo v moči presv. Rešnje Krv!

Kdaj je presv. Rešnja Kri tekla zate?

Dostikrat. Prvič že osem dni po Odrešnikovem rojstvu, ko so mu pri obrezovanju dali ime Jezus (pr. Lk 2, 21).

Na skrivnosten način se je pretakala na veliki četrtek zvečer v dvorani zadnje večerje pri prvi najsvetejši daritvi nove zaveze. Le čuj Gospoda, kako posvečuje kelih z vinom: "Pijte iz njega vsi. To je namreč moja kri nove zaveze, ki se za mnoge preliva v odpuščenje grehov" (Mt 26, 28; pr. Mr 14, 24). "Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se za nas preliva" (Lk 22, 20).

Zri ga ob luninem svitu na vrtu Getzemani: In ko so ga obšle smrtne težave, je še bolj goreče molil; in njegov pot je postal kakor kralj krvi, ki so tekle na zemljo (Lk 22, 44).

Si kdaj resno premolil skrivnost bičanja? Koliko groze obsega kratko poročilo: Tedaj jim je (Pilata) izpustil Baraba, Jezusa pa je

Slišiš Judeža Iškarjota: "Grešil sem, da sem izdal nedolžno kri" (Mt 27, 4).

In Pilat je vzel vode in si vpričo ljudstva roke umil, govoreč: "Nedolžen sem pri krvi tega pravičnega, vi glejte!" (Mt 27, 24).

Ta kri je tudi predragocena, ker je kri božjega Jagnjeta.

Kako resno sv. Peter poudarja prvim vernikom: "Veste, da niste z minljivimi rečmi, s srebrom ali zlatom, odkupljeni iz svojega praznega življenja, ki ste ga imeli od očetov (preden ste postali kristjani), marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta (1 Petr 1, 18-119).

Kolikokrat apostol Pavel naglašaja: "Za ceno ste kupljeni" (1 Kor 6, 20; 7, 23), to je: za ceno Kristusove krvi ste kupljeni.

Kakšna je moč Kristusove krvi?

Sv. Pavel odgovarja, da ima vesoljno moč sprave z Bogom:

"Kajti Bog je sklenil, da naj v njem (Kristusu) prebiva vsa polnost in da s krvjo njegovega križa ostvari mir in tako po njem s seboj spravi vse, kar je na zemlji in kar je v nebesih" (Kol 1, 19-20). Krvava smrt Kristusova je v vsem stvarstvu spet upostavila

MOLIM TE, PRESVETA REŠNJA KRI JEZUSOVA, ZAME PRELITA NA KRIŽU

dal bičati (Mt 27, 26; Mr 15, 15; Jn 19, 1). Kakor plug preorje in prevrže zemljo, tako so krvavi biči prevrgli in preorali deviško zemljo Kristusovega telesa.

In kaj so storili surovi vojaki? Spletli so krono iz trnja in mu jo deli na glavo in trst v njegovo desnico. Opljuvali so ga in mu vzeli trst ter ga bili po glavi (Mt 27, 28. 30; Mr 15, 17. 19; Jn 19, 2-3). Kako so polzele krvave kaplje iz razbolelih senc!

Od Pilatove palače do Golgote si mogel po cesti zasledovati krvave srage.

Tri dolge ure je tekla kri in se cedila iz presvetih ran na obeh rokah in nogah.

Da, Gospod je zadnjo kapljico svoje srčne krvi dal zame: "Ko so pa (vojaki) prišli do Jezusa in videli, da je že mrtev, mu niso kosti strli, ampak eden izmed vojakov je s sulico prebodel njegovo stran in takoj je pritekla kri in voda. In tisti, ki je videl, je pričeval in njegovo pričevanje je resnično; in on ve, da govori resnico, da bi tudi vi verovali" (Jn 19, 33-35).

Kakšna je ta kri?

Najprej popolnoma nedolžna.

red in v duši ostvarila mir z Bogom (Snoj).

Janez isto potrjuje: "On je sprava za naše grehe; pa ne samo za naše, marveč tudi za ves svet" (1 Jn 2, 2).

Razodeta božja beseda, svetna zgodovina in lastno opazovanje pričajo, kam je zasele nekdanji ter sodobni poganski rod. A katera sila je trgala pogane iz naročja strasti in jih vodila k resnici in svetosti?

Pavel v listu Efežanom vsem odgovarja: "Zdaj pa ste v Kristusu Jezusu vi, ki ste bili nekdanj daleč (pogani), blizu prišli po krvi Kristusovi" (Ef 2, 13). V moči presv. Rešnje Krv! morejo vsi krščanski narodi Boga zahvaljevati: "Otel nas je iz oblasti teme in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina, v katerem imamo odrešenje, odpuščenje grehov" (Kol 1, 13-14).

Kako je torej dobri pastir pridobil svoje ovčke?

"Po krvi večne zaveze je veliki pastir ovac" (Hebr 13, 20).

Kako midva dobiva odpuščenje grehov?
N. pr. pri sv. krstu, sv. spovedi, s popolnina

kesanjem. A vedi, da imajo popolno kesanje, sv. krst, sv. spoved svoj učinek le iz Kristusove krvi:

“Bog nas je oblagodaryl v Ljubljennem; zakaj v tem (v ljubljennem Sinu) imamo odrešenje po njegovi krvi, odpuščenje grehov” (Ef 1, 6-7). “Ako pa hodimo v Luči, kakor je v Luči on sam, smo med seboj združeni in kri njegovega Sina Jezusa Kristusa nas očičuje vsakega greha” (1 Jn 1, 7). Zato pa sveti videc Janez v skrivnem Razodetju izraža hvaležnost “Njemu, ki nas ljubi in nas je opral naših grehov s svojo krvjo” (Raz 1, 5).

Kako verni zmagujejo težke borbe s hudobnim duhom? Kje so dobivali in dobivajo mučenci božjo moč?

Razodetje odgovarja: “Oni so ga (hudiča) premagali s krvjo Jagnjetovo” (Raz 12, 11).

Kdo nas posvečuje?

Jezusova kri: “Zato je tudi Jezus trpel... da bi s svojo krvjo ljudstvo posvetil” (Hebr 13, 12). Na praznik presv. Rešnje Krvj slišite v berilu pri sv. maši: “Tudi ni (Kristus) s krvjo kozlov in juncev, ampak z lastno krvjo enkrat za vselej vstopil v svetišče ter pridobil

beseda: “Če namreč potem, ko smo resnico spoznali, radovoljno grešimo (= zopet od vere odpademo), ne ostane za grehe nobena daritev več, ampak strašno pričakovanje sodbe in maščevalni ogenj, ki bo razjedal nasprotnike. Če kdo zavrže Mozesovo postavo, na pričevanje dveh ali treh prič brez usmiljenja umrje. (Tako je bilo v stari zavezi. Kristus pa potem za novo zavezo še bolj močno poudarja). Koliko večjo kazen, menite, bo zaslužil, kdor tepta božjega Sina (= kdor zametuje vero v Kristusa) in ima kri zaveze, s katero je bil posvečen, za navadno ter sramoti Duha milosti!” (Hebr 10, 26-29).

Varujmo se smrtnega greha. Svetih zakramentov se drži presv. Rešnja Kri. Od nje imajo svojo moč. Pogosto in vredno jih prejemajmo!

Na oltarjih se vedno znova na skrivnosten način obnavlja kalvarijska daritev in preliva presv. Rešnja Kri. Vsak dan duhovnik posvečuje kelih: “To je kelih moje krvi, nove in večne zaveze, skrivnost vere, ki bo za vas in za mnoge prelita v odpuščanje gre-

Jezus, Tebi živim, Jezus, Tebi umrjem, Jezus, Tvoj sem živ in mrtev. Amen.

večno odrešenje. Zakaj če kri kozlov in volov in potresen juničji pepel ognušene posvečuje glede telesne čistosti (tako je bilo v stari zavezi), koliko bolj bo kri Kristusova, ki je po Svetem Duhu samega sebe dal Bogu v brezmadežno daritev, očistila vašo vest od mrtvih del za službo živemu Bogu” (Hebr 9, 12-14).

Kdo nam odpira zagrinjalo v nebeško Presveto?

Pavel spet pravi, “da z Jezusovo krvjo vstopimo v svetišče” (Hebr 10, 19), to je v nebeško Presveto.

Janez je videl v Razodetju veliko število izvoljenih (Raz 7), a vsem je pomagala presv. Rešnja Kri v nebo po hudih borbah na tem svetu: “To so tisti, ki so prišli iz velike bridkosti ter oprali svoja oblačila in jih očistili s krvjo Jagnjetovo.” (Raz 7, 14).

Kako skušajmo častiti presv. Rešnjo Kri?

Vsaj toliko ljubezni imejmo do Jezusa, ki je za nas do zadnje kapljice dal svojo nedolžno, predragoceno in presveto Rešnjo kri, da po slabem zgledu toliko nesrečnih Slovencev doma in v tujini ne bomo od vere odpadli. Gorje, če bi veljala za nas strašna

hrov.” Vsak dan daruje “Kelih večnega zveličanja”. Vsak dan pije presv. Rešnjo Kri: “Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa naj varuje mojo dušo za večno življenje”. Če ne moremo ob delavnikih, vsaj ob nedeljah res pobožno obhajajmo daritev sv. maše, v najgloblji veri počastimo pri spremljenju presv. Rešnje Kri, pijmo božjo moč, ko imamo vendar toliko borb.

Radi molimo žalostni del presv. rožnega venca. Pobožno častimo petere Gospodove rane. Koliko tolažbe najdemo, če pod križem pobožno zmolimo v čast peterim ranam po pet očenašev, zdravamarij in častbodi! Pogosto čez dan ali vsaj zjutraj, ko gremo na delo, obujajmo duhovno obhajilo z molitvijo: Duša Kristusova, posveti me. Telo Kristusovo, zveličaj me. Kri Kristusova, napoji me. Po obhajilu ne pozabimo na pretresljivo molitev pred podobo Križanega za popolni odpustek.

Vredno je Jagnje, ki je bilo žrtvovano, da prejme oblast in bogastvo in modrost in moč in čast in slavo in hvalo” (Raz 5, 12).

F. ŽAKELJ

nih pisav sta sestavila za slovanski jezik pisavo "glagolico", ki jo znanost kot mojstrovino občuduje, ker presega po natančnosti označevanja glasov na splošno vse danes rabljene pisave. Prevedla sta na slovanski jezik sv. pismo in bogoslužne knjige, tako da so prve pisane slovanske knjige bile svete knjige — čisto drugače, ko pri drugih narodih — in tako temelji slovanskega slovstva nekako posvečeni. Ta prvi pisani slovanski jezik zato imenujemo cerkvenoslovanski, ker se je uporabljal v cerkvi; bil je to jezik, kot se je govoril v Makedoniji, domovini sv. bratov, pa so ga moravska in druga slovanska ljudstva razumela, ker so si razna slovanska narečja bila močno sorodna in se še niso bila razločila v različne jezike. V domačem jeziku, ki ga je ljudstvo razumelo, sta torej govorila Moravonom o Bogu, o Kristusu, o papežu, rimskem "katoliku". Iz srede ljudstva sta nabrala učencev in mu vzgojila domačih duhovnikov, svetih in izobraženih. V Rimu sta jih peljala, kjer so bili posvečeni, in jim je papež dal in potrdil izjemno pravico, da vrše bogoslužje v domačem, slovanskem jeziku.

VARUJTA SLOVANSKI ROD!

Ker je Ciril, ki je dotlej vodil vse misijonsko delo, v Rimu od vsega ljudstva kot svetnik čaščen, nenadoma umrl (l. 869), je papež kmalu nato imenoval Metoda za panonsko-moravskega nadškofa s posebnimi pravicami apostolskega legata za širjenje krščanstva in organiziranje Cerkve med Slovani.

A to ni šlo v račun nemški politiki, ki je krščanstvo zlorabljala za širjenje svoje nadoblasti nad slovanskimi pokrajinami. Obmejnih nemških škofje, ki so bili bolj posvetni ko cerkveni knezi, so z vso silo nastopili proti Metodu. Ni se udal, da bi se odpovedal in umaknil, kot so hoteli; odločno je pred njimi branil svoje pravice in pravice rimskega papeža. Niso mu mogli oporekati in so v jezi proti njemu nastopili z nasiljem, da so mu celo dajali zaušnice in ga vrgli v ječo. Nad dve leti so ga imeli zaprtega — škofje moravsko-panonskega nadškofa in papeškega legata. Šele papež ga je z ostrim pismom in strogimi kaznimi krivih škofov rešil.

Lepo je uspevalo ogromno delo Metoda med Slovani. A toliki naporji so mu končno zlomili krepke telesne moči. Saj je nosil vso težo skrbi za vladanje velikih in versko še

neurejenih pokrajin, bil glavni dušni pastir in upravitelj, vzgojitelj duhovniškega naraščanja, pisatelj in diplomat. Po vrhu pa še vse bridkosti in težave, ki mu jih je prizadevala tuja nemška politika pri moravskem knezu Svetopolku. Objokovan od ljudstva in učencev je umrl l. 885 in bil pokopan najbrž na Velehradu.

Nemški škofje so pohiteli in se jim je posrečilo z lažnimi poročili v Rimu pri novem papežu očrniti Metodovo delo, da je ta prepovedal slovansko bogoslužje. Nemška politika je dosegla, da so bili Metodovi učenci z Moravskega nasilno pregnani. Okoli dvesto jih je bilo, najboljših in temeljito izobraženih moravskih mož in mladeničev, ki so morali zapustiti domovino tujemu vplivu. Razkropili so se po sosednjih pokrajinah, večina njih je uspešno nadaljevala apostolsko in prosvetno delo v Bolgariji.

Zgodovina in Cerkev sta že spregovorili jasno besedo o vprašanju sv. slovanskih apostolov: njima besedo odobravanja in obučovanja, besedo obsodbe nasprotnikom.

Po zamisli sv. bratov bi bili Slovani v srednji Evropi vez med zahodom in vzhodom v

kulturnem in verskem pogledu. Ko bi se začelo delo v duhu slovanskih apostolov nadaljevalo, bi grška kultura in izobrazba že tedaj po tej poti dobila vstop v Nemčijo, Slovani bi v edinstvu z Rimom tvorili enotno cerkveno skupino v veliko korist zahodni evropski kulturi in usodni cerkveni razkol bi se bil morda preprečil. Tako pa je vse to preprečila sebična, krivična, zagrizena nemška politika. V teh slovanskih pokrajinah je bilo predragoceno prosvetno in versko delo sv. bratov uničeno, razkropljeni učenci so prinesli na vzhod le neugodne spomine in so komaj še mogli verjeti, da so njih preganjalci pravoverni kristjani.

Naša sv. apostola se v zgodovini dvigata kot velikana in ju kulturna in cerkvena zgodovina staviča ob stran največjim osebnostim, dočim so njuni nasprotniki obsojeni in pozabljeni. Njuno delo, na Moravskem in v Panoniji sicer uničeno, je veliko pripomoglo pri pokristjanjenju vzhodne Evrope: pisani slovanski jezik, prevodi sv. pisma in bogoslužnih knjig, del svetih očetov in vse bogato cerkveno-slovansko slovstvo, ki je ob tem nastalo. Staroslovanski jezik, ki sta ga zapisala, je bil kasneje med Slovani mednarodni jezik, podobno kot na zahodu latinski. Priče njunega dela so še danes po tisoč letih dovolj žive: bogato cerkveno-slovansko slovstvo — hrvaško, bolgarsko, rusko, češko; jezik, ki ga še ponekod uporablja vzhodni bizantinski obred in ga uporablja katoliška Cerkev kot častljivo pričo dela sv. bratov tudi v Zahodnem rimskem obredu, n. pr. v nekaterih dalmatinskih škofijah. Odtod je tudi ta izjemna prednost, da nam je Cerkev kot Slovanom dala obrednik v domačem jeziku, česar veliki narodi nimajo, da se v naši domovini zakramenti dele in obredi vrše v slovenskem jeziku. Papež Leon XIII. je na koncu preteklega stoletja čaščenja sv. bratov raztegnil na vso Cerkev in njun praznik 7. julija nam je po volji Cerkve simbol verskega edinstva med vzhodom in zahodom.

Sv. Ciril in Metod sta po svojem življenju in delu res simbol cerkvene edinstosti. Doma iz Soluna, po očetu Grka, po materi morda Slovana sta v prvi mladosti rasla v slovanskem okolju, bila vzgojena potem v Bizancu in si do dna osvojila grško izobrazbo; bila sta filozofsko in bogoslovno do viška izobražena, saj življenjepisi posebej Cirila redno imenujejo s primkom "filozof"; svetniški

osebnosti — Ciril je že v zgodnji mladosti naredil zaobljubo devištva in čistosti, da bi se popolnoma posvetil sveti znanosti, oba je vedno tako privlačila samostanska samota —! sta bila otroško vdana Cerkvi in papežu, nista poznala nobenih kulturnih, narodnih in političnih meja; zakon njima je bila kot sv. Pavlu le vseobsegajoča ljubezen Kristusova, kateri sta hotela podvreči vse slovanske rodove, čemur sta posvetila vse moči svojega življenja. Od Krima in Urala pa do Rima, od Bizanca do Moravske pa še više v severne slovanske pokrajine je šla njuna pot in je segal vpliv njunega dela. Duh Kristusove ljubezni, medsebojnega poznanja in priznanja naj bi vse povezal.

To je bilo poslanstvo sv. bratov, ki je še danes poslanstvo Cerkve. Veliki cilji, ki so njiju pri delu vodili, tvorijo Ciril-Methodijsko idejo, ki je ideja Cerkve, ideal zedinjenja krščanskega vzhoda in zahoda v eni Cerkvi Kristusovi brez ozira na različni jezik in obred, glede česar Cerkev ne dopušča, ampak hoče, da ohrani vsak svoje. Zato vsa Cerkev za zedinjenje moli. A za uresničitev te edinstosti pa računa posebno na katoliške slovanske narode — Poljake, katoliške Ukrajince, čehi, Slovake, Hrvate, Slovence, ki naj po volji Cerkve poslanstvo sv. bratov nadaljujejo in ga dovrše. Zakaj mi smo vzhodnim slovanskim od katoliške Cerkve ločenim narodom bliže po krvi in tudi po mišljenju. Razumeti — če kdo — jih moremo mi, drugi težko. Latinec ga bo morda, želeč se mu v dobri volji približati, še celo žalil. Zato je po volji Cerkve tu naše poslanstvo, utirati pot sporazumevanju s tem, da smo dobri katoličani in dobri Slovani, polni prave ljubezni do ločenih vzhodnih bratov.

Na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda smo v zadnji dobi v naši domovini kurili svetle kresove. Ta plamen je bil le simbol, ki nam mnogo pomeni.

Tolike so vezi, ki vežejo krščanski vzhod in nas: isti Bog, Kristus, zakramenti, verski nauk, ista globoka pobožnost do Matere božje — Bogorodice, toliko skupnih svetnikov iz častitljive dobe naše edinstosti, pa naša skupna slovanska apostola... Veliki dan bo v zgodovini krščanstva in sveta, ko nas združi še vez istega skupnega poglavarja, vidnega Kristusovega namestnika.

Dr. FRAN GNIDOVEC

MOLIMO, O BOG, KI ZMOTNE VODIŠ K RESNICI, RAZKROPLJENE ZBIRAŠ IN ZBRANE OHRANJAŠ: PROSIMO TE, RAZLIJ NA KRŠČANSKO LJUDSTVO MILOST EDINOSTI, DA ZAVRŽE RAZKOL IN TI BO MOGLO, ZDRUŽENO S PRAVIM PASTIRJEM TVOJE CERKVE, VREDNO SLUŽITI! PO KRISTUSU, GOSPODU NAŠEM. AMEN.

Naši odnosi do drugovercev

V novem svetu prihajajo naši rojaki v stik s pripadniki različnih ver. Buenos Aires je n. pr. pravi verski Babilon. Po celi Južni Ameriki se čuti močna verska propaganda severnoameriških protestantskih sekt, ki povzroča resne skrbi katoliškim krogom. Tudi po imenu ni Južna Amerika čisto katoliška, kot bi mislili. Zato je vprašanje, kako naj se zadržimo nasproti drugovercem, postalo aktualno tudi za nas.

KATOLIŠKA VERA JE EDINO PRAVA

Razlikovati moramo vero in njene pripadnike. Kakšno naj bo naše razmerje do drugih ver, je lahko razumeti. Mi priznavamo katoliško vero za edino pravo. Vse druge, ki se razlikujejo od nje, so torej zmotne ali vsaj nezadostne.

Katoliška vera je od Boga naravnost razodeta vera. Bog torej hoče, da izpovedujemo v mislih, besedah in v življenju to vero, ki jo je On razodel, ko je "mnogokrat in na mnogotere načine govoril očetom po prerokih, slednjič, te dni pa... po Sinu, ki ga je postavil za dediča vsega in po njem tudi naredil svet", kot pravi apostol Pavel v začetku svojega pisma Hebrejcem. Odkar je torej Bog predložil svetu razodeto vero, ni več zadostna naravna vera, to je taka, do katere človeški razum pride sam brez pravega božjega razodetja. Čiste naravne vere v svetu na splošno ni, marveč nastopa pomešana z različnimi zmotami.

Od ver, ki se sklicujejo na božje razodetje, je prava le tista, ki jo je razodel Jezus Kristus. Judovska religija, ki je zavrgla Jezusa Kristusa, je zato nehala biti prava razodeta vera, kar je bila v dobi pred Kristusom.

Od prvotno enotnega krščanstva so se v teku časa odcepile različne krščanske verske ločine, ki so ali heretične ali shizmatične. Heretične so tiste, ki so odklonile katero izmed resnic krščanstva, shizmatične pa tiste, ki nočejo biti pokorne vrhovnemu poglavarju Kristusove Cerkve. Kristus je namreč "izročil zaklad vere Cerkvi, da ta ob stalni navzočnosti Sv. Duha razodeto resnico sveto varuje in zvesto razlaga" (Kan. 1322|1). To svojo Cerkev je Kristus zgradil na apostolih, zlasti pa na apostolu Petru, kateremu je rekel pri mestu Cezareja Filipova: "Ti si Peter — Skala — in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. In dal ti bom ključne nebeškega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo

razvezano v nebesih" (Mt 16, 18, 19). Po svojem vstajenju je Kristus to obljubo, dano Petru, izpolnil, ko se je prikazal apostolom ob Genezarezskem jezeru in Petru izročil najvišjo pastirsko službo v Cerkvi, kot nam popisuje sv. Janez ob koncu svojega evangelija (21, 15-18). To Kristusovo Cerkev imenujemo z grškim izrazom katoliška, kar pomeni vesoljna; po naslednikih apostola Petra, papežih, ki stolujejo v Rimu, pa se imenuje rimsko katoliška.

Kristus zahteva, da morajo ljudje sprejeti njegovo vero in vstopiti v njegovo Cerkev. Pred vnebohodom je slovesno rekel apostolom: "Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu. Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen" (Mk 16, 15-16).

VERSKA BREZBRIZNOST JE ZMOTA

Iz povedanega sledi, da je v usodni zmoti verska brezbriznost, ki se za vero, ne meni. "Kdor ne bo veroval, bo pogubljen." Nič ne pomaga, če je kdo sicer po svoji naravi dober, usmiljen in pravičen; če ne veruje, bo pogubljen. "In ko bi razdal v živež vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel... mi nič ne koristi," piše apostol Pavel v prvem pismu Korinčanom (13,3). Za zveličanje je potrebna nadnaravna ljubezen, ki pa je pri odraslem človeku ni brez vere. Zato: "Kdor ne bo veroval, bo pogubljen." Nad vse resen je ta stavek!

VERSKI INDIFERENTIZEM JE NESMISELN

Neresen in smešen pa je verski indiferentizem, ki trdi, da so vse vere vsaj dobre, če že ne enako dobre. Vse so pota do istega Boga. Morda je katera teh poti daljša, bolj na okrog, druga pa ravna in bližnja, toda nič za to; na koncu se strnejo vse ob istem cilju, ob Bogu. Bogu gre le za našo voljo in ne za um; za iskanje resnice, ne pa za resnico samo. Koliko resnice pa smo ljudje zmožni? Sicer pa, kaj je resnica? Tako modruje verski indiferentizem. Sam sebi se zdi, da je silno moder, konciljanten, širokosrčen, da nič ne obsoja, marveč vse odpušča; da ni fanatičen in prenapet. Mnogo modernih ljudi je padlo v zanjke verskega indiferentizma. Njegovo zmoto pa je lahko uvideti. Njegova glavna napaka je ta, da je izpraznil pojem verske resnice. Indiferentizem ne uvidi, da so verske resnice prav tako resnice, kot druge resnice. Resnica pa je, ali je ni. Ne moreta biti dve nasprotujoči si resnici.

Kakor Nikodem pri Kristusu, tako človeštvo danes pri Cerkvi najde resnico.

Katoliška Cerkev trdi, da je Kristus postavil apostola Petra in njegove naslednike za vrhovne poglavarje v Cerkvi, pravoslavna Cerkev pa uči, da tega ni storil. Oboje ne more biti res, marveč le eno ali drugo. — Katoliška Cerkev trdi, da je ustanovljena od Jezusa Kristusa, moderni protestanti in razne druge smeri pa trdijo, da Kristus ni ustanovil nobene cerkve. Oboje ne more biti res.

Tako bi mogli navesti sto in sto primerov, ko si vere med sabo nasprotujejo. Kako morejo biti potem vse dobre. **Bog je resnica.** Bog je v Stari in Novi Zavezi razodeval resnice. Poslal je svojega edinorojenega Sina, da je razodel polno resnico. In Jezus Kristus je pri zadnji večerji obljubil, da bo poslal Duha resnice, ki bo učil apostole popolne resnice (Jan 16, 13). Kako more biti torej Bogu všeč, da so ljudje tako zmaličili njegovo resnico. Kako more zahtevati vero v resnice kot pogoj za zveličanje, če pa so nasprotujoče si "resnice" enako dobre ali vsaj dobre.

Vsakdo lahko uvidi, da verski indiferentizem ni resen, in da se prav za prav ne razlikuje veliko od nevere, prav gotovo pa logično vodi vanjo.

CERKEV MORA BITI NESTRPNNA DO ZMOTE

Iz povedanega sledi, da mora biti katoliška Cerkev kot taka dogmatično intolerantna (versko nestrpnna). Ne more namreč dopustiti, da bi imela zmota pravico eksistirati ob resnici. Po njenem nauku imajo vsi ljudje po božjem zakonu dolžnost, da se pravilno nauče evangeljske resnice, ki jo ima samo ona pravico in dolžnost poučevati povsod po svetu in sicer neodvisno od kakršne koli zemeljske oblasti; prav tako imajo po istem božjem zakonu vsi ljudje dolžnost, da vstopijo v katoliško Cerkev (Kan. 1322, §2).

Razumljivo je tudi, da katoliška Cerkev ne more priznati, da bi bile druge verske družbe upravičene ali celó z njo v isti vrsti. Nad nekrščenimi ljudmi si Cerkev ne lasti oblasti, ker so ti zunaj nje, čeprav imajo ti, kakor smo rekli, po božjem (ne cerkvenem!) zakonu dolžnost, da vstopijo v Cerkev. Kršče- ni pa so s krstom postali njeni podložniki, zakaj krst je le eden, praktično pa Cerkev svojih pravic nad nekatoliškimi kristjani ne izvaja.

VERSKA NESTRPNOST KATOLIČANOV

Ker se katoliška Cerkev zaveda svoje resničnosti, mora biti nasproti drugim veram in njihovim naukom nestrpna. To nestrpnost imenujemo **verska nestrpnost** ali z latinsko besedo dogmatična intoleraanca. Tako nestrpni moramo biti tudi posamezni katoličani. Zakaj tudi mi moramo obsojati zмотo.

Z božjo in katoliško vero moramo verovati vse, kar obsega zapisana ali izročena božja beseda in Cerkev bodisi v slovesni razsodbi bodisi po rednem in vesoljnem učiteljstvu kot od Boga razodeto v verovanje predlaga (Kan. 1323 § 1).

Ni pa zadosti varovati se le krivoverske napačnosti, marveč se je treba vestno izogibati tudi tistih zmot, ki se ji bolj ali manj približujejo; zato moramo vsi upoštevati tudi odloke, s katerimi je Cerkev taka zmotna mnenja obsodila in prepovedala (Kan. 1324).

Govorjenje "spoštujem vsako versko prepričanje" je zato zmotno, ako naj pomeni, da se spoštuje "vsako versko prepričanje" po svoji vsebini, naj bo to takšna ali drugačna. Zmote ne smem in ne morem spoštovati. Spoštujem pa iskrenost in pogum, s katerima kdo svoje versko prepričanje, čeprav je po vsebini zmotno, priznava, izpoveduje in brani.

DRŽAVLJANSKA STRPNOST

Cerkev zahteva torej versko nestrpnost, ne pa državljansko nestrpnost. Verska nestrpnost se nanaša na verski nauk, državljanska pa na ljudi. Sovražiti moram zmoto, ne pa ljudi, ki se motijo. "Ubijte zmoto — je pozival sv. Avguštin — a ljubite nje, ki se motijo." Katoliška vera ukazuje ljubiti vse ljudi, ne samo katoličanov, marveč vse, naj so krščeni ali pa ne.

Nihče pa ne more zameriti katoliški Cerkvi, če skuša svoje vernike zavarovati pred vplivom verskih zmot. Zavedajoč se svojega poslanstva in svoje odgovornosti pred Bogom in Kristusom, ki je dal svoje življenje za rešenje duš, mora Cerkev tako ravnati.

UDELEŽBA PRI NEKATOLIŠKEM BOGOSLUŽJU

Zato je razumljiva cerkvena določba, da katoličanom ni dovoljeno kakor koli dejavno biti navzoč ali se udeleževati bogoslužja nekatoličanov (Kan. 1258 § 1). Taka aktivna udeležba pri nekatoliškem bogoslužju bi pomenila nevarnost za vero katoličana in že tudi nekakšno odobrenje verske zmote.

Ni pa popolnoma prepovedana zgolj pasivna ali materialna udeležba pri nekatoliškem bogoslužnem obredu. Takole določa cerkvena postava: "Iz važnega razloga, ki ga mora,

če nastane kak dvom, odobriti škof, pa se more zaradi civilne službe ali zaradi počestčenja dopustiti pasivna ali zgolj materialna navzočnost pri nekatoliških pogrebih, porokah in podobnih slovesnostih, če le ni nevarnosti za odpad od vere in za pohujšanje" (Kan. 1258 § 2).

Čim manj ima taka slovesnost nekatoličanov verski značaj, tem prej je dovoljeno katoličanu, da se je udeleži. Kongregacija de propaganda v Rimu je 26. maja 1936 izdala n. pr. navodilo o patriotičnih dolžnostih Japoncev. Po tem navodilu se dovoljuje katoličanom, da se udeležujejo v japonskih templjih takih patriotičnih ceremonij, ki niso verske narave.

VERSKÉ DEBATE Z NEKATOLIČANI

Katoličani dalje brez cerkvenega dovoljenja, ki ga daje sama sv. stolica, v sili pa tudi škof, ne smejo imeti z nekatoličani naročenih debat ali razpravljanj o verskih vprašanjih, zlasti še, če gre za javne debate ali razpravljanja (Kan. 1325 § 3).

S takimi debatami se navadno ne doseže nič pozitivnega; vrh tega pa je napadati in podirati veliko lažje kot braniti in graditi, zato more priti katoličan, ki v taki debati brani katoliška načela, večkrat v težavo, zlasti še če njegov nasprotnik ni izbirčen v sredstvih. Katoličanova zadrega v takem primeru pa more pri nepoučenih ustvariti videz, da je katoliški nauk sam zašel v precep. Zato je pač umljiva gornja prepoved.

KNJIGE NEKATOLIČANOV O VERI

Cerkev prepoveduje knjige, ki so jih napisali nekatoličani, če te knjige izrečno razpravljajo o veri; prepovedi pa ni, če je gotovo, da v taki knjigi ni ničesar proti katoliški veri (Kan. 1399 št. 4). Ker nekatoličan, kadar piše o verskih rečeh, navadno zadene ob katoliški nauk ali ga celo pobija in smeši, je razumljivo, zakaj Cerkev prepoveduje take knjige, dokler ni gotovo, da ni v njih ničesar proti katoliški veri.

NEKATOLIČAN NE MORE BITI BOTER

Nekatoličan ne more biti veljavno za botra pri krstu in birmi (Kan. 765 št. 1, 795 št.2).

MEŠAN ZAKON

Končno naj omenim še to, da Cerkev prepoveduje takozvani **mešan zakon**, to je zakon med osebo katoliške vere in osebo, ki ni katoliške vere, pa naj bo ta krščena (mešan zakon v ožjem pomenu) ali pa nekrščena (mešan zakon v širšem pomenu).

O mešanem zakonu v ožjem pomenu se glasi cerkvena določba takole:

Katoliški kardinal Griffin in anglikanski nadškof odhajata s skupne seje o pomoči Evropi.

“Cerkev povsod najstrožje prepoveduje sklenitev zakona med dvema krščenima osebama, od katerih je ena katoliške vere, druga pa pripada krivoverski ali razkolni ločini. Če pa je za katoliškega zakonca ali za otroke nevarnost odpada, je tak zakon prepovedan tudi po samem božjem pravu” (Kan. 1060). Škofom in dušnim pastirjem pa cerkveni zakonik naroča, “naj vernike, kolikor morejo, odvrtačajo od mešanih zakonov” (Kan. 1064 št. 11).

Ta prepoved mešanih zakonov v ožjem pomenu se imenuje oviralni zakonski zadržek mešane veroizpovedi. Od tega zadržka daje Cerkev spregled le iz važnih razlogov pod pogojem, da se dajó pismena poročstva, ki naj zagotove, da ne bo v zakonu prizadeta vera katoliškega zakonca in da bo preskrbljeno za to, da bodo vsi otroci iz tega zakona katoliško krščeni in katoliško vzgajani. Vrh tega pa se za spregled zahteva še moralna gotovost, da se bodo ta poročstva držala (Kan. 1061).

Zakon med osebo katoliške vere in nekrščeno osebo je prepovedan po razdiralnem zakonskem zadržku različne vere. Za spregled od tega zadržka se zahtevajo isti pogoji kot za spregled oviralnega zadržka mešane veroizpovedi Kan. 1070—1071).

S krvavečim srcem daje Cerkev spregled od oviralnega zadržka mešane veroizpovedi in razdiralnega zadržka različne vere, in le zato, da prepreči hujše zlo. Razumljivo pa

je, da mora svojim vernikom prepovedovati sklepanje zakonov s pripadniki drugih ver, zakaj če med zakoncema ni soglasja glede vere, si je težko misliti, da bi bilo med njima tisto globoko razumevanje, ki je podlaga za srečen zakon. V mešanem zakonu bo po vsej verjetnosti trpela vera katoliškega zakonca. Brez vere in sicer brez prave, popolne vere, pa ni zveličanja. . .

NAČELA ZA OBČEVANJE Z DRUGOVERCI

Tisti izmed naših rojakov, ki vas je pot zanesla v družbo z drugoverci, uravnajte svoje odnose do njih po teh-le načelih:

1. Spoštujte svojo katoliško vero in njene navade. Nikdar zaradi pripadnikov drugih ver ne odstopajte od svoje vere. To bi bilo bojazljivo izdajstvo. Ali ste že videli verne mohamedance, kako sredi krščanskega sveta, ne meneč se za krščansko okolje, opravljajo svoje molitve in obrede! Ali vas ni bilo ob tem pogledu nič sram?

Zavedajte se, da je samo katoliška vera prava. Verski indiferentizem je nesmiseln, prav tako tudi govorjenje, da je treba spoštovati vsebino vsake vere.

Ali ste že kdaj iz srca zahvalili Boga za dar prave vere?

2. S pripadniki drugih ver bodite dobri. Zaradi njihove vere jih nikdar ne smesite, ne žalite, ne prezirajte! Človek, ki razodeva vero v Boga, če tudi ta vera ni popolnoma prava, je vreden spoštovanja. Nevera ni nobena odlika na človeškem dostojanstvu, pač pa velika pomanjkljivost. Tudi živali ne verujejo.

3. S pripadniki drugih ver se ne spuščajte v verske prepire! S takimi prepiri se ne doseže nič pozitivnega. Nikdar ne mislite, da bi s tem, če bi drugoverca v debati ugnali, ga že tudi pridobili za katoliško vero. Nasprotno! Še bolj bo zakrknil v svoji zmoti. Katoliško vero bo začel sovražiti iz enega razloga več. Duše se ne rešujejo z debatami in prepiri v verskih rečeh, marveč z lepim zgledom, z molitvijo in žrtvijo.

4. Bogoslužja pripadnikov drugih ver se ne udeležujte. Aktivno nikoli ne, zgolj pasivno pa samo tedaj, kadar to morate iz družabnih razlogov.

5. Če vas drugoverec kaj vpraša glede verskih reči, mu pojasnite jasno in mirno, pa ljubeznivo. Nikdar ne zatajite pri tem katoliških načel. Svojega katoliškega prepričanja mu ne vsiljujte.

6. Proti brezboštvu, neveri ali smešenju Boga in vere nastopajte z vernimi pripadniki drugih ver skupno. Danes so časi taki, da se morajo združiti vsi, ki verujejo v Boga, da zaustavijo naval brezboštva.

Prof. Al. Odar

POVOJNI SOCIALNI PROBLEMI

4. SOCIALIZACIJA

1. Marxova napoved

Po Karlu Marxu je propad kapitalizma neizogiben. Njegova zadnja oblika bo silno osredotočenje kapitala in proizvodjalnih sredstev v rokah le še nekaterih denarnih mogotcev, ki bodo v svoje mogočne truste in koncerne povzili vse pomembno zasebno podjetništvo. To je trenutek, ki naj ga pričakuje socialistični proletariat, ki bo, trdno organiziran, z lahkoto, z enim samim sunkom (revolucijo) prekucnil velike kapitaliste in prevzel vodstvo družbe v svoje roke.

Ta Marxova napoved je še vedno uradna "vera" in veliko pričakovanje pravovernega komunizma, ki je prepričan, da je sodobni "monopolni kapitalizem", kateremu res ni mogoče odrekati stremjenja, da bi združil v rokah velikih monopolov čim več proizvodnje in prodaje gospodarskih dobrin, — zadnja oblika kapitalizma pred njegovim popolnim razkrojem. Stalin, glava svetovnega komunizma, je ponovno izrazil to isto prepričanje v svojih govorih, da je namreč pričakovati "velike krize" v zapadnem kapitalističnem svetu, ki bo zrušila njegovo notranjo socialno in gospodarsko zgradbo. Naloga komunistov je, da s propagando in sabotazo to "krizo" pospešijo in se s trdno organizacijo svoje stranke pripravijo na prevzem oblasti.

2. Nič fatalizma!

Res je — smo rekli — da se v sodobnem kapitalizmu očitujejo stremjenja po vedno obširnejših monopolnih zvezah, ki jih poznamo pod imenom kartelov in trustov, a prav tako je res, da zapadni svet ne kaže volje, da bi brezbrizno in s fatalistično udanostjo čakal "neizogibnega" konca, kakor mu ga komunizem napoveduje.

Že je bilo mimogrede omenjeno in bomo o tem še obširneje govorili, da je moč moderne države, posebno po zadnjih vojskah silno narasla in s tem tudi njeno poseganje na vsa življenjska področja, — a zlasti na polje gospodarstva. Kamor pogledamo, povsod država podružablja ali socializira važne industrijske panoge, ki jih poslej sama upravlja ali daje v upravo občinam ali gospodarskim korporacijam. Vidimo, kako tudi nesocialistične države uvajajo načrtno gospodarstvo in usmerjajo kapital k socialnim funkcijam.

Pa tudi kjer zasebna last ostaja nedotaknjena, je njena raba podvržena mnogostranski socialni kontroli. Sodobna država, pa naj bi

bila še tako desničarska, se zaveda, da je potreba lastnino spraviti v skladje z zahtevami obče blaginje. Javna oblast ima za ta namen na razpolago razne načine: ali da primerno obdavi zasebni kapital oziroma njegov čisti donos, ali da kontrolira kupne in prodajne pogodbe, nadzira proizvodjalne in tržne cene, zahtevajo se kolektivne delovne pogodbe, ki uživajo zaščito zakonite oblasti. Obširna in razčlenjena socialna zakonodaja ščiti delavca in njegovo družino in uspešno rešuje socialna nasprotstva.

Vnema moderne države, da bi spravila čim več zasebnega kapitala v državno, to je v skupno last, gre včasih celo predaleč, ker se tu in tam socializirajo ustanove, ki bi v zasebni lasti uspešneje služile skupnosti. Toda vsi ti pojavi so pa vendarle dokaz, da se tudi nekomunistični svet stvarno oddaljuje od gospodarskega, socialnega in političnega samodržstva kapitala in se hitreje in brez globljih pretresov in krvavih revolucij razvija v gotovo gospodarsko demokracijo. Zgled je Anglija, klasična dežela kapitalizma. O angleškem eksperimentu, ki ga izvaja angleška Delavska stranka (Labor Parthy) sicer še ni izreči dokončne sodbe, ker je proces še v teku in bo šele čez nekaj let mogoče pregledati in presoditi njegovo gospodarsko učinkovitost. Vendar je treba pripomniti, da socializem angleške Delavske stranke ni marksizem, ni torej zgrajen na osnovah dialektičnega materializma, brezbožja in komunističnih skrajnosti, temveč je njegov socialni in gospodarski program zelo sličen krščanskemu solidarizmu, ki so ga nemški katoličani v dobi pred Hitlerjem v mnogih programnih točkah — večkrat celo družno s socialisti že izvajali in ki je vseboval državno socializacijo velikih gospodarskih trustov in kartelov, rudnikov, elektraren itd. Podobno, kakor predvojni nemški cerkveni krogi niso oklevali in so podpirali s svojo avtoriteto katoliške delavske organizacije v izvajanju njihovega socialno gospodarskega načrta, tako vemo, so tudi katoličani na Angleškem po večini simpatizerji in volilci angleške Delavske stranke.

3. "Razmejitev zasebne posesti je Bog pustil delavnosti ljudi in ustanovam narodov"

(Rer. novarum)

Ne smemo misliti, da se katoliški socialni in delavski krogi s tem svojim ravnanjem

oddaljujejo od temeljev krščanske socialne filozofije in od načelnih smernic, ki jih v tem pogledu daje Cerkev. Ne le, da se ne oddaljujejo od katoliškega stališča, temveč s svojim zadržanjem pravilno izvajajo katoliški socialni program.

a) **Krščanska filozofija** nas uči, da lastninska pravica ni nekaj absolutnega, kakor je učilo rimsko pravo in kakor še vedno misli liberalizem; — a lastninska pravica tudi ni zgolj socialna funkcija, kakor misli socializem v svojih raznih otenkih.

Lastnina ni nekaj absolutnega, da bi smel lastnik početi z lastnino, kar bi hotel: obdelovati zemljo, ali pustiti jo neobdelano; spravljati pridelke, ali pustiti jih, da zginejo; uživati sadeže, kakor se mu ljubi, ali metati jih proč — brez ozira na koga, brez vsakih dolžnosti do drugih. Tako pojmovanje lastnine je nenravno, še bolj nenravno pa je, če se pojmuje v smislu liberalizma, ki državi priznava sploh le pravico skrbeti za policijski red. Po takem pojmovanju sme bogataš kopičiti imetje brez mej, če tudi tisoči nimajo, kamor bi glavo položili; sme objestnež pustiti, da gnijejo pridelki v skladišču, če tudi krog njega umirajo ljudje od gladu; sme kapitalist potopiti žito v morje ali sežgati bombažno letino, da tako dvigne tržno ceno.

Nasprotno pa je napačno tudi pojmovanje socializma, ki mu je lastninska pravica le socialna funkcija. Po tem pojmovanju bi prava lastnica vseh dobrin bila le družba, ki bi v interesu splošne blaginje lastnino poedinih deležev mogla izročiti posameznikom, ako bi se zdelo, da je individualna produkcija plodovitejša.

Krščanska filozofija družu upravičene prvine obeh teorij, zameta pa skrajnosti.

Lastninska pravica ni gola socialna funkcija. Lastninska pravica ni iz družbe, marveč je že pred družbo: **iz prirodnega prava**. Že na podlagi prirodnega prava si človek lahko pridobi lastnino.

Zopet pa lastninska pravica, dasi prvotno od narave, vendar ni absolutna, neomejena. **Raba lastnine je združena z nravnimi in socialnimi dolžnostmi**. Lastnina torej ni sicer samo socialna funkcija, vendar ima tudi socialno funkcijo. Lastninska pravica ima bistveno socialni značaj. Zato ima družba pravico skrbeti z modro politiko za to, da je lastnina prav porazdeljena, da se ne nakopiči preveliko imetje v rokah nekaterih, a na drugi strani, da je kolikor mogoče veliko ljudi deležnih lastnine. Prevelika koncentracija imetja ima vedno zle posledice, ker je množina imetja omejena, mora preveliko bo-

gastvo nekaterih povzročiti preveliko uboštvo mnogih. Pavperizem je žalostni pojav vseh dežel, kjer so ali velike latifundije, ali je koncentrirana velika industrija. Ta veliki razloček bogatih in ubogih vzbuja v srcu ubogih odpor in mržnjo in ubija v njih ljubezen do družbe in domovine. Zaradi tega ima država kot zastopnica družbe in kot čuvarica splošne blaginje pravico, da, proti primerni odškodnini vsekakor, omeji zasebno lastnino posebno tam, kjer n. pr. zemljišča niso obdelana ali kjer je koncentracija v zasebnih rokah preobsežna. Posebno velja to za tista gospodarska podjetja in gospodarske dobrine, ki že po svoji naravi služijo skupnosti, kakor gozdovi, rudniki, petrolejski vreli, vodovodne naprave, prometne naprave, pristanišča, itd.

Država torej nima pravice, da bi zasebno lastnino odpravljala, pač pa je pravica javne oblasti, da sme usmerjati nje rabo in jo spravljati v sklad z občo blaginjo. Modra socialna politika mora kolikor mogoče **mnoгим omogočiti**, da si pridobe vsaj majhno lastnino.

Iz teh načel krščanske filozofije glede lastninske pravice torej sledi:

Prvič: Ni treba, da bi vsa last morala biti zasebna in individualna. Tudi v krščanskem srednjem veku, ko so bile gospodarske razmere primeroma jako srečne, je bila poleg individualne lasti tudi skupna kolektivna last. Vasi so imele skupne pašnike, skupne hoste, tudi cehi po mestih so imeli skupno last. **Kjer kolektivna last bolj služi individualni in socialni blaginji, tam naj bo kolektivna!**

Prav tako pa tudi ne zahteva krščanska filozofija, **naj bo lastnina ali vedno povsem popolna ali popolnoma nevezana**. Tudi nepopolna last daje že lahko ugodnosti zasebne lasti (primer: fevdalni sistem), a da je vezana, je često še dobro (primer: kmečki domovi, ki jih ni mogoče deliti ne hipotekarno obremeniti).

Drugič: Kakor krščanska filozofija odklanja absolutni individualizem, tako zameta pa tudi **absolutni kolektivizem lasti**. O tem smo že v predidčem članku obširneje govorili.

V mejah teh dveh skrajnosti moremo opravičeno govoriti o **relativnosti lastninskih oblik**. Drugačna je bila lastninska oblika v fevdalni dobi (kot fevd vezana), drugačna je po večini dandanes (nevezana) in drugačna bo, kakor kaže razvoj, v bodočnosti (socialno vezana).

b) **Nauk papežev** samo podčrtava načela krščanske filozofije in jih praktično uporablja za časovne razmere in potrebe. Ne bomo ponavljali jasnih smernic velikega socialnega

Dapeža Leona VIII., ki jih je podal zlasti v okrožnici "Rerum novarum" (1891), in prav tako ne nauka Pija XI. o dolžnostih lastnine, ki ga je s toliko odločnostjo preciziral v encikliki "Quadragesimo anno" (1931), ker upravičeno sklepamo, da je večina naših čitateljev dodobra seznanjena z omenjenimi socialnimi okrožnicami.

Omenimo le zadnji nagovor sedanjega papeža Pija XII. ob priložnosti, ko je sprejel v skupni avdijenci evropske in ameriške industrijalce dne 9. maja letošnjega leta (1949). Ob tej priložnosti se je sv. oče v obširnem govoru dotaknil perečega vprašanja nacionalizacije oz. socializacije in z velikim poudarkom objavil tradicionalno stališče Cerkev, ki ne nasprotuje načelu nacionalizacije, ako se izvaja v pravnih mejah, in sicer:

1) Nacionalizacija ne sme izhajati iz načela, da je družba izvor lastnine in bi imela potemtakem pravico svobodno razpolagati z vsemi snovnimi dobrinami. — Takšno stališče bi prevrglo naravni red stvari, ker je temelj lastnine prirodno pravo, ki je pred družbo in ima posameznik po prirodnem pravu pravico pridobiti si in posedati dobrine v zasebni lasti.

2) Le iz interesov občje blaginje ima država kot zastopnica družbe pravico nacionalizirati zasebno lastnino. Vendar naj se ta pravica ne sprevrže v redn postopek in splošno pravilo. Država ne sme iti predaleč. Naj ne povziva vase podjetij, ki jih zasebniki morejo uspešno in v občo korist voditi. Zasebna pobuda in zdrava medsebojna tekma pomenjata dvoje predragocenih gibal v gospodarskem življenju, ki jih brez škode za občo blaginjo ni mogoče izločiti iz gospodarskega procesa.

3) V teh mejah pa Cerkev ne nasprotuje delni nacionalizaciji, posebno ne, da preidejo v last družbe oz. države tiste ustanove, ki bi v rokah zasebnikov pomenile preveliko gospodarsko in politično moč v škodo splošnosti.

4) Pač pa Cerkev odločno odklanja popolno kolektivizacijo kot protinaravno in splošni blaginji škodljivo, kakor tudi zahtevo, da bi dohodki iz podjetja pripadali le delavstvu. Delo je sicer glavni, a ni izključni činitelj proizvodnje. Tudi tam, kjer se snujejo delavski sveti po obratih, mora podjetnik, ki je v

podjetje vložil svoj kapital, ki za podjetje odgovarja in ga vodi s svojim delom, imeti potrebno svobodo v gospodarskih odločitvah.

Tako je načelno stališče Cerkev v tem prevažnem socialnem vprašanju našega časa, ki, kakor vidimo, na eni strani brani zasebno lastnino kot naravno človekovo pravico, ki je obenem tudi socialno koristna, ker omogoča zasebno pobudo, gospodarski razmah in zdravo medsebojno tekmovanje, po drugi strani pa ne ovira pametnega podružabljenja tamkaj, kjer gre za podjetja, ki so že po svoji naravi namenjena skupni uporabi, ali pa če gre za ustanove, ki bi v rokah zasebnikov pomenjale preveliko gospodarsko in politično moč v škodo skupnosti. Cerkev se le boji, da ne bi država z nacionalizacijo pretiravala, kar bi zopet bilo obči blaginji na kvar. Z vso odločnostjo pa odklanja popolno kolektivizacijo (komunizem), ki je protinaravna in socialno škodljiva.

V našem času so prav za prav le Združene države Severne Amerike, ki še vedno vztrajajo pri načelih gospodarskega liberalizma. Za svoje stališče posebno navajajo okoliščino, da je zasebno podjetništvo na splošno gospodarsko donosnejše kakor pa socializirano. Zelo verjetno! Produktivnost zasebnih gospodarskih podjetij more biti večja in je stvarno mnogokrat višja kakor pa socializiranih. Tudi mi ne trdimo, da bi socializirana proizvodnja bila donosnejša. Kakor smo pravkar videli, govore za socializacijo drugi razlogi. Glavni namen socialnega gospodarstva tudi ni čim večja proizvodnja, ampak čim pravičnejša razdelitev gospodarskih dobrin, to je socialna blaginja. Le-to pa pravilno izvedeno in v pravih mejah obseženo podružabljenje more znatno pospešiti in zagotoviti. Ali se bodo Severno ameriške države mogle trajno upirati vsaj neki obliki socializacije, ne moremo prerokovati. **Gotovo pa je, da naš čas išče lastninske oblike, ki bo demokratično svobodo združevala s socialno vezanostjo.** Naše stoletje bo prineslo večjo izenačenje med socialnimi plastmi, kakor pa so ga poznale prejšnje dobe. Je to velika pridobitev našega veka, ko se uveljavlja in se bo še bolj uveljavilo plemstvo delovnih rok. Mogoče pa je to doseči, kakor smo videli, tudi brez krvavih revolucij. Mogoče je družbo socialno reformirati, ne da bi človek zapadel pod diktat brezdušnega kolektiva.

Dr. AHČIN.

PROSIMO NUJNO VSE NAROČNIKE, KI ŠE NISO PLAČALI NAROČNINE, DA TO
TAKOJ STORE, SICER NE BOMO MOGLI NAPREJ IZDAJATI NAŠEGA LISTA!
KDOR MORE, NAJ TUDI KAJ PRISPEVA V TISKOVNI SKLAD.

KUJ ME, ŽIVLJENJE, KUJ...

Moč volje, psihologija in Bog

Današnji sestavek in sestavek, ki bo sledil, sta za nauk o vzgoji volje gotovo najvažnejša. Zato bo prav, če ju prebereš ponovno ter razmišljaš o njuni vsebini.

V zadnjem sestavku smo rekli, da psihologija zlasti v novejšem času zelo močno naglašča: če hočeš postati zares dober človek, notranje urejen, človek v močno in vztrajno voljo, če hočeš rasti v čim popolnejšo osebnost, če hočeš živeti kot zgleden član svoje družine, kot koristen ud družbe, kot najboljši sin svojega naroda, moraš najprej sprejeti vero v Boga, moraš najprej ves zaživeti za Boga kot najvišji cilj svojega življenja. Le tako bo namreč tvoj duh, ki je za večnostne, za neskončne vrednote rojen, v Bogu, večni, neskončni, povsod dostopni in neodvzetni vrednoti našel to, za kar je po naravi ustvarjen, zato bo umirjen, ne bo več nemirno iskal novih vrednot kot smisel življenja. Boš pa z močno in vztrajno voljo zvesto spolnjeval tudi svoje zemeljske, družinske, stanovske in druge dolžnosti, ker bodo prav v luči večnostnega cilja — Boga — dobile svojo najvišjo, večnostno vrednost. Tvoja volja bo ne le umirjena, ampak tudi dosledno trdna in močna.

Ko postavljamo to, psihološko neizpodbitno utemeljeno resnico, pa v vsakdanjem življenju često naletimo na dejstva, ki so nasprotna našemu sklepanju. Nasprotna dejstva pa z lahkoto vzamejo človeku vero v resničnost, v pravilnost logičnega sklepanja. Vsakdanje življenje nam namreč često kaže, da si mnogo ljudi postavlja Boga kot najvišji cilj in smisel življenja in vendar ne moremo reči o njih niti da so dovršene osebnosti z močno in železno vztrajno voljo, niti da so najboljši člani svoje družine, niti da so vestni in nesebični v službi svojega poklica in svojega naroda, niti da so vdani sinovi svoje Cerkve. Nasprotno pa moremo srečati ljudi, ki niso ravno preveč povezani z Bogom, le redko mislijo nanj, pa vendar po svojem življenju, po svoji pravičnosti, po svoji nesebičnosti, po svoji dobronosti, po moči in vztrajnosti svoje volje prekašajo nje, ki so si Boga postavili za najvišji cilj življenja.

Kako razložiti to nasprotje? Ne bo težko. Sklepanje psihologije, dušeslovja, ima kljub tem nasprotjem polno veljavo tako v teoriji kakor v življenju. Zadevo naj pojasnimo podrobneje. Sodi k sestavkom o vzgoji volje, je pa tudi sicer podrobno pojasnilo nujno potrebno, da se ob takih dejstvih ne omaja naša vera v psihološko pomembnost vere v Boga.

Že smo ob priliki, ko smo govorili o pomenu vrednot za vzgojo volje, naglasili, da za močno voljo ni dovolj, kako vrednoto si le postaviti kot cilj, ampak da je še bolj važno, to vrednoto od vseh strani dožro spoznati kot resnično, za nas pomembno vrednoto. Zgolj površno in enostransko spoznana vrednota ali cilj nima posebnega vpliva na našo voljo in tako tudi ne na naše življenje, pa naj bi bila kaka vrednota ali cilj sam po sebi še tako pomemben in velik. Isto velja tudi za najvišjo, za neskončno vrednoto in cilj — za Boga. Če hočeš, da bo ta najvišja vrednota, ta najvišji možni cilj življenja zares postal gibal tojega življenja in vir tvojih morda še spečih in neslutnih sil in moči volje, ni dovolj, da ga sprejmeš kot cilj življenja le hladno, morda le zaradi tradicije, zaradi svojih vernih staršev, zaradi družbe, v kateri slučajno živiš, zaradi okolnosti, v katerih se nahajaš. Ne, Boga kot najvišjo vrednoto in najvišji cilj življenja moraš temeljito spoznati, spoznati moraš čim globlje, kaj je Bog sam na sebi in kaj pomeni on prav zate, za tvoje življenje. Če tega ne spoznaš, ti bo tudi najvišja vrednota — Bog — morda le malovredno blago, ki ga boš kaj lahko pozabil ali zamenjal za drugo blago, pa čeprav morda trenutno moliš k njemu vsak dan, ga imaš velikokrat v svojih besedah in mislih.

Spoznanje Boga je prvo! Ne površno, globoko! Ti moraš vedeti, kaj se skriva za to tako kratko besedico — Bog! Da to niso le tri brezpomembne črke, združene v malopomembno besedo; da se s to besedico imenuje neskončno popolno bitje, Stvarnik vesoljstva, urejevalec vsemirja, vladar večnosti. Vsaj za slutiti bi moral, kaj se pravi biti vladar večnosti, stvarnik in urejevalec vesoljstva. Vsaj

zaslutiti bi moral, kako neskončno modro je v veselstvu vse urejeno, koliko nedoumljivih skrivnosti in popolnosti se nahaja v tvoji neposredni bližini, v božji naravi, ki te obdaja. Vse to bi moral vsaj zaslutiti, pa bi ti ta neznatna besedica pomenila nekaj, kar bi ti vzbujalo občudovanje in ljubezen tako véliko in pretresljivo, da bi mogel in moral le vzklikati z apostolom svetim Pavlom: "O globočina modrosti in vednosti božje" in z svetovnoznanim znanstvenikom na polju elektrodinamike, Amperom: "Kako velik je, o kako velik je Bog." Po globljem spoznanju Boga bi tudi ti priznaval, kot je priznal veliki učenjak in utemeljitelj elektrotehnike, Werner Siemens, na zborovanju učenjakov, zdravnikov in prirodoslovcev: "Čim globlje prodiramo v harmonično, po večnih, nespremenljivih zakonih urejeno in vendar našemu popolnemu umevanju tako globoko skrito vodstvo naravnih sil, tembolj se čutimo siljene k ponižni skromnosti, tembolj spoznavamo, kako majhno je vse naše znanje, tembolj želimo svoje znanje zajemati iz tega neizčrpnega vira modrosti, tembolj občudujemo neskončno, vse urejajočo božjo modrost." Po globokem spoznanju Boga bi tudi ti začutil v sebi, kar je čutil sloveči fizik in astronom, ki je svojo znanstveno knjigo o vsemirju "Mysterium cosmographicum" zaključil z naslednjimi besedami: "Zdaj pa, dragi bralec, ne pozabi na namen vseh teh reči, ki je — spoznanje in občudovanje in češčenje vsevednega Boga. Kajti nič ne koristi, iz zunanjega zaznanja stvari prodirati v notranje bistvo, iz opazovanja gibanja zvezd spoznavati globoki smisel vsega, če se ne daš pridobiti, da bi z vso dušo in z vso predanostjo srca in duha vzljubil in častil Stvarnika".

še važnejše kot spoznanje modrosti in vse-mogočnosti božje, ki se nam razkriva po naravi, po vsemirju, je za vzgojo naše volje važno spoznanje, kaj pomeni Bog osebno za nas, za naše vsakdanje in večno življenje. Zaka?

Najgloblje, najtrajnejše in vodilno teženje naše narave je teženje po sreči. Naj bodo nazoni ljudi še tako različni, v enem smo si prav gotovo edini vsi: vsi hočemo, želimo biti srečni. Celó Nietzsche, ki je zasmehoval vsako nežno čustvo naše narave kot sramotno slabost, je priznal: "Bolečina pravi: mini! Radost pa si želi večnosti, globoke, globoke večnosti!" Zato človek povsod in v vsem, kar dela ali opušča po nekem notranjem, često niti ne zaznatnem gonu, išče svojo srečo ali pa vsaj manjše zlo, kar tudi ni nič drugega, kakor izraz želje, pridobiti ali si ohraniti vsaj košček možne sreče.

če torej hočemo doseči, da bo Bog za naše življenje, za našo voljo zares postal najvišja vrednota, najmočnejše in vedno odločilno gibalno, moramo priti zlasti do spoznanja, ki ga je sveti Avguštin izrazil z besedami: "K sebi (naravnane, zase) si nas ustvaril in nemirno je naše srce, dokler ne počije v Tebi." Priti moramo do živega spoznanja, ki ga je svetovnoznan pisatelj Tolstoj čutil v sebi in ga izrazil z besedami: "če sem pozabil na Boga in se branil verovati vanj, je tudi življenje moje duše zastalo. Brez Boga torej ne morem živeti... brez Boga ni življenja..." Iz opazovanja in spoznanja našega osebnega življenja preteklosti in sedanjosti moramo živo doumeti, da more le edini Bog, ki je neskončna Resnica, neskončna Dobrota in neskončna Lepota povsem utešiti najgloblja in najlepša teženja naše duše, in razumeli bomo do dna besede svetega pisma: "Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to se vam bo navrglo." (Mt 6, 33.) To se pravi, iščite v svojem zemeljskem življenju najprej Boga, živite za Boga, pa boste našli tudi to, kar tako nemirno iščete in si želite, svojo srečo, ne le večno, ampak tudi zemeljsko v najvišji možni meri.

Svetniki so vedno bili ljudje, ki so se izredno odlikovali ne le po svoji svetosti, ampak tudi po svoji izredni trajno močni volji, ki ni omagala v nobenih težavah. Spoznali so in imeli trajno pred očmi veliko resnico: živi neskončno modri, neskončno sveti in dobri Bog, ki edini more zares osrečiti človeka in ki edini more biti najvišji cilj človekovega življenja na zemlji. DR. RUD. HANŽELIČ

Lujanski romarji pri opoldanskem okrepčilu.

Ti in tvoji otrok ...

Pomen družinske vzgoje (Nadaljevanje)

Današnja psihologija, dušeslovje, zelo močno naglašata pomen individualne vzgoje. Kaj se pravi to, otroka je treba vzgajati individualno? Dušeslovje hoče reči: če želiš svojega gojenca zares dobro, uspešno vzgajati, moraš vsa svoja vzgojna vplivanja prilagoditi gojencu, takšnemu, kakršen je: njegovi starosti, njegovemu značaju, njegovi duševnosti, njegovim nagnjenjem in navadam, okolju, v katerem živi, celo njegovim trenutnim težavam in razpoloženju.

Prilagoditi vzgojo otroku v toliki meri morejo le starši v krogu družine. Kajti tako prilagojena vzgoja zahteva najprej temeljito spoznanje otroka, poznanje, kakor smo rekli, njegovega značaja, nagnjenj, navad, razmer, v katerih je živel in še živi, poznati je celo treba, kaj posebnega je doživel ali prestal v svoji preteklosti. Vse to more poznati le tisti, ob katerem otrok živi leta in leta, le tisti, ki more leta in leta opazovati otroka v njegovem duševnem in nravnem razvoju, otroka opazovati pri delu in igri, v veselju in jezi, opazovati, ko se tega otrok zaveda ali ne in se tako brez pridržka predaja svoji notranji na-

ravnosti. Tako opazovanje in spoznavanje je najlažje staršem tudi radi njih močne ljubezni do otroka. Ljubezen do otroka jim pomaga, da opazujejo bolj vztrajno, bolj skrbno, globlje in zato tudi bolj razumevajoče, kakor to redno morejo drugi.

Prilagoditi vzgojo svojemu otroku morejo redno le starši tudi zaradi tega, ker zmorejo redno najlažje izbirati tudi vzgojna sredstva, ki so najbolj primerna temu ali onemu otroku, v tej ali oni starosti, v takih ali drugačnih nagnjenjih ali razpoloženjih, po takih in takih doživetjih, v takem in takem okolju in nevarnostih zanj. Starši v krogu družinskega življenja najlažje omejujejo kvarne vplive na otroka tako glede knjig, kina, listov, tovarišije, mu z igrami doma, z družinskimi sprehodi, izleti v naravo najlažje oskrbe potrebno in veselo razvedrilo, oskrbe pa tudi najlažje pravočasno ugodne vplive izven družine s pomočjo dobrih tovarišev, organizacij, knjigi, zlasti s tem, da ga že v zgodnji dobi redno pošiljajo oziroma grede skupno z njim v cerkev k službi božji, h krščanskemu nauku; cerkvenim slovesnostim itd. Saj imajo otroke prav starši v najnežnejših in najodločilnejših letih za vzgojo, to je tja do 14. ali 15. leta skoraj izključno pod svojim vodstvom in vplivom.

Šola ali organizacija ali zavod individualne vzgoje ne more nuditi, zlasti šola ne, kjer otrok redno preživlja po par ur na dan skupno z množico drugih otrok in se med njimi skoraj povsem zgubi. Tako često pride kot nepoznan v šolo in jo kot nepoznan po poskuju zapusti in učitelj često, pa naj bi bil še tako dober, otroka v tej množici otrok in v tako kratkem času ne more niti prav spoznati, še manj more poedincem prilagoditi vzgojna sredstva tako, kot to resnična vzgoja zahteva. Šola, pa naj bi bila še tako dobra, ne more izven šolskih ur in klopi niti omejevati slabih niti pospeševati dobrih vplivov na otroka, če zato ne skrbe starši otrok. Ne moremo zahtevati, da šola, da organizacija, da

Novom. g. Novaku izroča njegova sestra križ.

zavod dela vzgojne čudeže in več in bolj skrbi za vzgojo otrok, kakor vrše to njih očetje in matere. Tem večje gorje pa pade na otroka, če vzgojne dolžnosti zanemarja družina in šola.

Izredno važna naloga vzgoje je tudi: otroka dobro pripraviti na bodoče poklicno in družabno življenje. Tudi to zmore doseči najlaže redno družinsko življenje in družinska vzgoja. Zakaj?

Poklicno delo zahteva veliko nesebične požrtvovalnosti in vztrajnosti, socialno, družabno življenje zahteva globok čut pravičnosti, veliko razumevanja, človek mora v njem znati podrediti se, pomagati, odpuščati, potrpeti itd.

Otrok, ki živi v zares krščanski družini, dan za dnem opazuje, kako oče gara od jutra do noči, ne zase, saj bi zase imel vsega dovolj brez garanja; nesebično gara za otroke. Otrok dan za dnem opazuje, kako se nesebično za otroke daruje in v ljubezni do otrok použiva njih mati: tiho in potrpežljivo gara, otrokom odgovarja na njih radovedna vprašanja, jim svetuje, pomaga in jih s pravo božjo potrpežljivostjo vzgaja ves dan pozno v noč in še v noči nima miru ob skrbi in misli na otroka, ki je morda še ves nebogljjen, morda bolan, bolehen, morda hudo duševno trpi, morda je zašel na napačno pot itd., saj se slednja otrokova skrb in bolečina v materinem srcu podesetori in ji ne da miru niti podnevi niti ponoči. Otrok v družini opazuje tudi težave, ki jih je često treba premagati s skrajnimi naporimi nesebične ljubezni in sodelovanja vseh, tja do najmanjših. Vidi, kako se morajo vsi v hiši podrejati skupnemu vodstvu, da se tako ohranja mir in red v hiši ter uspeh pri delu. Otrok dan za dnem v krogu družine opazuje tudi razne človeške slabosti in napake in vidi, kako mati ob napakah — če le sme — mirno potrpi in odpušča, kako kljub napakam in morebitnim krivicam brez obotavljanja pomaga, kjer more, in še več kot more. Vidi, kako mora oče pozabljati na to in ono, kar ni bilo prav, in zlasti pozabljati nase, na svoje ugodje in ga podrejati vedno potrebam in koristim družine, skupnosti. — Tako ob zgledu dobrih staršev v družinskem življenju postane otroku potrpežljivost, nesebičnost, požrtvovalnost, pokorščina, vzajemnost pri delu, razumevanje in odpuščanje — nekaj povsem razumljivega, nekaj nujnega za skupno življenje, v njem raste tako smisel za te tako važne socialne kreposti, cenil jih bo, postale mu bodo velike življenjske vrednote, ki si jih bo prav zaradi tega tem laže pridobil in ki bi mu brez zgle-da družinskega življenja morda delale pozneje

Novomašnik g. Novak stopa proti oltarju.

v družabnem življenju nepremagljive preglavice.

V družbi bo moral otrok živeti ob najbolj pestri vrsti ljudiž ob starejših in mlajših, mladih in starih, ob bolj ali manj izobraženih, ob zdravih in bolnih, ob moških in ženskah. Kako potrebno je za otroka, da ta pisani krog ljudi, da njih značilnosti spozna in se zna vanje vživeti, predno zapusti varno zavetje družinskega kroga. In prav v družini mora skoraj redno otrok živeti v takem pisnem krogu ljudi. Od blizu jih more opazovati dan za dnem, se mora vživljati vanje, če hoče živeti v miru z njimi, in se vživlja tem laže in tem raje, ker vse družini najmočnejša vez, medsebojna ljubezen. DR. R. HANŽELIČ

Novomašni sprevod g. Novaka v slovensko cerkev.

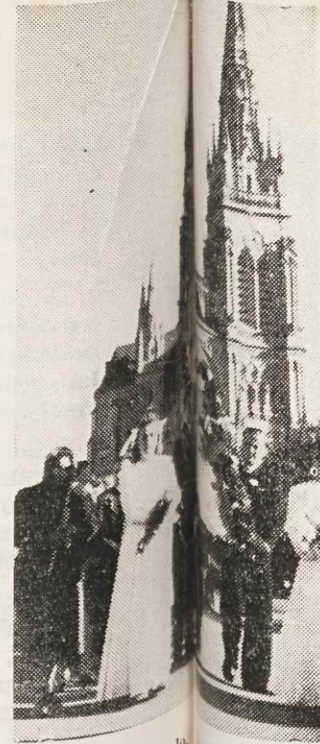

ZA KAJ SMO SE

V maju smo poromali v Lujan. Pripravljalni odbor nas je pozval, naj gremo in se zahvalimo Materi Božji za vse prejete dobrote zadnjih let. Prišla je kaka četrtnina novih slovenskih naseljencev. Od nekaterih, ki niso poromali, je bilo slišati izjave, da ne vedo, za kaj naj bi se zahvaljevali.

Ali se v resnici nimamo za kaj zahvaljevati? Ne bomo danes razčlenjevali in na dlani kazali vsega, kar smo v poslednjem času prejeli dobrega. Naj skuša vsakdo zase razmišljati o tem! Pravijo, da je vir vsega zla v tem, da današnji človek več ne razmišlja, pač pa prav zato trmasto vztraja v predsodkih. Dajmo tedaj nekaj več razmišljati! Kot gradivo more služiti naslednja prilika:

Nekemu človeku se je napravil na nogi tumor, ki mu je sledila zastrupitev krvi. Stopil je k zdravniku. Ta ni mogel drugega, svetoval mu je, naj si da nogo odrezati; s tem da bo preprečil razširitev zastrupitve na vse telo in gotovo smrt. Človek je sledil nasvetu, šel je v bolnico in si je dal odrezati nevarno nogo. Kmalu je okreval; z umetno nogo se je mogel še dovolj spretno gibati, da si je mogel zaslužiti sredstev za življenje. Sonce mu je še sijalo, nam nogo odrezali, ali za to, da smo pri življenju ostali? Pa so mu dejali njegovim rožice še cvetele in ptičke še prepevale. Pa so mu dejali njegovim

DVE NEDELJI

Misli mi uhajajo štiri leta nazaj. V krvavi državljanski vojni do smrti izbičana domovina je z zadnjimi kapljami krvavečega srca vzela slovo od tisočev svojih hčera in sinov, ki so solznih oči in z izrazom zaskrbljenosti in negotovosti na obrazih zadnjič z višin ljubelskih prelazov v mislih božali svoje domove in drage domače. V žalostno pogreznjena Slovenija se je vedno bolj in bolj odevala v črno. Črna, ki je izgubila svoje najdražje.

Z nebeško lepe Koroške so se že premikale prve kolone kamionov in vozile množice beguncev-brezdomcev preko Pontaflija v Italijo — v Videm in Treviso. širno vetrinjsko polje je postalo ogromno mravljišče. Možje in žene, dekleta in otroci in naš cveč in ponos in nada — slovenska narodna vojska. Zbira se in se pripravljala na zadnji odločilni napad — ne sluteč, da bo v par dneh postala klavna žrtev v dar nenasitnemu rdečemu tiranu, škariot-sko-podlo izdana za ceno "zaveznitva in prijateljstva".

Domovina je jokala; njeni otroci-brezdomci so zrl v bodočnost, pa je niso mogli zazreti. Kaj bo?

In bilo je. Več kot deset tisoč zverinsko poklanih in pobitih, trpinčenih in zasmehovanih; drugih deset tisoč in še več ponižanih in beraško palico, beguncev — ne bodi jih treba — nezaželeno in s prezirno sprejemano breme "zmagovalcem". In potem taborišča, revščina, pomanjkanje, ponižanje, preziranje, preganjanje, sovraštvo in priganjanje k povratku — v zapore in smrt — da bo mera polna.

A bedna brezdomska slovenska družina ne ožupa. S seboj je popeljala vse, kar ji je bilo doma najljubše in najsvetejše: v sreih je vzela s seboj vero v Križanega in Njegov Križ, med prtljago in v molitvenikih sliko Njegove Matere, naše predobre Brezjanske Marije, in kot sprem-ljevalce svoje duhovnike.

Tako je bilo pred štirimi leti.

ZAHVALJEVALI

domači, ki so bili srečni, da ga niso bili izgubili: "Stopi k zdravniku in se mu zahvali, da te je rešil!" Pa se je naš človek odrezal: "Za kaj neki se mu naj zahvalim? Za to, da mi je nogo odrezal?"

Poglejte tipičnega zastopnika današnjega človeštva! Ne misli nič in sodi povrh iz plitvih predsodkov, nikoli do kraja domišljenih. Pozablja, da operacija ni bila odločitev med telesno celostjo ali pohabljenostjo, temveč med smrtjo in življenjem. Ne bi smel primerjati sedanjega svojega stanja z onim pred boleznijo. Saj vendar ni prišel zdrav k zdravniku, marveč ko je bil v nevarnosti za življenje. Zdravnik ga vendar ni operiral zato, da bi mu odvzel nogo, marveč zato, da mu je rešil življenje. Zahvaliti se mu je torej mogel in moral za rešitev življenja in ne za izgubo noge.

In mi? Ali se povsem, kar smo doživeli in izkusili v zadnjih letih, v resnici nimamo za kaj zahvaljevati? Vsakdo se vsaj za pet minut zamisli ter pošteno in pravično presodi, ne le, kaj ga je doletelo, marveč kaj bi ga še bilo lahko doletelo! Če je izgubil nogo, naj ne pozabi, da je s tem rešil življenje!

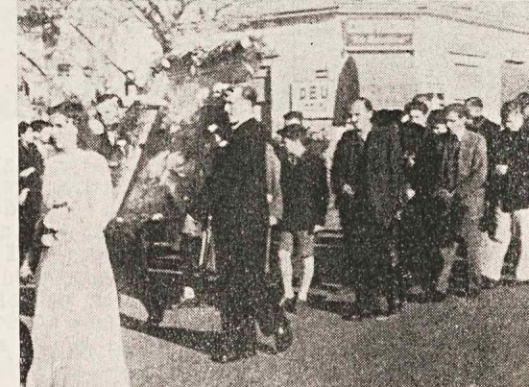
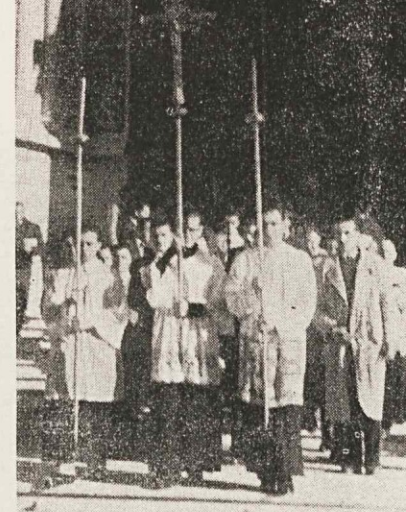
Za kaj smo se torej zahvaljevali? Za to, da nam nogo odrezali, ali za to, da smo pri življenju ostali? Pa so mu dejali njegovim rožice še cvetele in ptičke še prepevale. Pa so mu dejali njegovim

15. maja 1949. Nedelja je. Takšna kot vsaka druga v Buenos Airesu. Toda skromni kapelice v ulici Belgrano nekako slovesneje vabi k desetim množice, ki smo jo pred štirimi leti opazovali na poti s kapelice v Italijo in pri zbiranju na vetrinjskem polju, na znak zvončka stopa v cerkev. Že zazveni s kora znani napev: Novi korak, bod' pozdravljen. Res! Iz množice s kamijonov in z vetrinjskega polja izpred štirih let je v sedanji naši novi domovini danes stopil pred Gospodov oltar, prvič priklical živega kamiona nanj in mu prvič zapel slavo. Naš rojak, g. Novak je to. Njegov duhovniško pot si je izbral geslo velikega nadškofa Jezusa: "Po Mariji k Jezusu" in danes napravil prvi korak na tej poti.

Slovesnost mora biti še večja! Tista Marija, ki nas je spremljala ta dolga in težka štiri leta, je spet z nami. V svetišču, ki se zbiramo vsako nedeljo k skupni sveti maši, mora tudi Ona biti. Blagoslovili smo njeno sliko, delo mladega in obetavnega slikarja Koritnika, in sedaj nas bo Marija čakala, vedno pripravljena, da nas posluša, vedno pripravljena, da nas priporoča, vedno pripravljena, da nas tolaži in hrabri v težavah življenja. Naša Brezjanska Marija Pomagaj!

Teden dni pozneje vozijo kolone avtobusov in vlaki se vijejo iz prestolnice proti zapadu.

Spet isti obrazi — znanci s kamijonov in vetrinjskega polja. Le da jih je veliko več. V Lujan jih vodi pot, da se zahvalijo svoji Kraljici in škofu Baragu za njuno čudovito pomoč pri rešitvi iz vzburkane Evrope v mirne kraje. Tja gredo počastiti lujansko Marijo in ji pokloniti brezjansko podobo, da bodo pred to sveto versko in narodno svetinjo v bodočih romanjih Marijo častili, kakor nekoč na naših ljubljenskih Brezjah. Tja gredo, da prosijo svojo Mater,

PO ARGENTINI

Za nedeljo 6. svečana je bila napovedana slovenska maša v Rosariju. Prejšnje dni so imele v Rosariju šolske sestre duhovne vaje. Iz daljnega Asunciona, iz paragvajskega čaka, iz Formoze, iz misijonov med Indijančki, so se zbrale v svojem glavnem središču, da spet zajamejo novih moči za nehvaležno in naporno delo, pa tudi da spet obnove sestriško medsebojno ljubezen in spomin na svoj ljubljani dom. Sestre Majda, Iluminata, Venceslava, Roza, Bojana, Ludovika, Maksencija, Alojzija, Božena, mati Aurelija in druge, saj vse hkrati nikdar ne morejo priti, toda veselje njihovega snidenja je vedno veliko in polno vesele slovenske pesmi, ki prihaja iz srca, ki ne pozna praznih posvetnih želja in gori v resnični in nesebični ljubezni do Boga. Tudi sosesre, ki so v red vstopile že v tujini, ki slovensko znajo moliti samo Očenaš in

naj pomaga Slovincem v domovini in tujini in da jim izprosi povečanje velikega Baraga.

Ko zrem množico, ki se zjutraj pred mašo na prostornem trgu pred lujansko baziliko uvršča v spreved za odhod v cerkev, vidim na

Zdravo Marijo in kako pesmico zapeti, zažive v tistih dneh podvojeno srečo duše, ki se je posvetila Bogu in ljubezni do bližnjega. Tako radostnega smeha ni kmalu slišati!

Zato ni čudno, če so bile vse sestrice srčno vesele, ko sem jih povabil, naj nam poskrbe za lepo petje pri slovenski maši v njihovi kapeli v ulici Cordoba 1646.

Kar premajhna je bila, tako lepo število rojakov se je zbralo, in do solz so bili ganjeni ob prelepi pesmi, ki nas je dvignila nad vse tegobe solzne doline in smo doživljali v srcih veličino upanja, ki ga vliva vera v človekovo srce.

Saj smo se potem tudi fotografirali, toda moja fotografska umetnost je odrekla in tudi sadov drugih fotografov nisem dobil pred oči. Toda spomin je ostal vseeno globoko zapisan in tudi želja po duhovniku, ki bi vzel na skrb dušne potrebe slovenske kolonije v Rosariju.

Še nekaj družin sem želel obiskati tisto popoldne, a načrt je bilo mogoče izpeljati le na pol. Tako nemilo se je vlila ploha in zalila zemljata pota po "Selu sladkosti", da smo obstali zapacani sredi blata. Strašno resno je gledal Riko, ko je obdeloval volan. Sedaj pa kar svetega Jožefa in angele varhe pokličimo, tako sem uvidel in storil. Ko smo bili na trdnih tleh, sta Riko in Francelj menila: zares čudno, da smo jo izvozili! Hm! Barrio de las Delicias! Malo blatni smo res bili, toda vode nam na glavi ni nič ostalo! Nameravani obiski pridejo drugič na vrsto.

Tisti večer se je imelo zbrati nekaj rojakov pri mojih sorodnikih, pa je ploha precej stisnila družino. No, ja! Računi brez birta! Tudi kaj hujsrega se človeku primeri, pa mora reči: Hvala Bogu, da je tako, ker lahko bi bilo še slabše! Saj je največ ljudi

obrazih čudovit izraz slovesnosti. Zvonovi oglušujoče brne iz visokih lin bazilike, orglje buče mogočno s kora, pesem valovi med zastavami v cerkvi — vse tja do oltarja, pred katerim stoji najdražja nam slika naše brezjanske Marije, ovita z najdražjo nam trobojnico — belo-modro-rdečo. Pesem, ki plava s kora med oboki, stebri, bogastvom in lepoto bazilike, je spet "Novomašnik, bod' pozdravljen!"

Ob spomину na prelepi dogodek pretekle nedelje in prisostvujoč temu enakemu danes, pač ne more srce drugače, kot da vzhiceno vzklikne: To je dan, ki ga je naredil Gospod! Pesem se preliva po baziliki, novomašnik g. Lovše poje Slavo, poje Vero, poje — in z njim tisoč in več kot tisoč src sorojakov — Hosanna in excelsis! Benedictus qui venit in nomine Domini!

Domačini, ki prisostvujejo, molče strme... ne razumejo, a občudujejo.

Popoldne se vije iz bazilike mogočna procesija preko trga. Kip lujanske Marije in podoba brezjanske Kraljice Slovincem se dviga

SEM IN TJA...

na svetu nesrečnih ravno zaradi tega, ker bi radi svet komandirali, pa ga ne morejo. Kdor pa pomisli, da bi stvar izpadla lahko slabše, je pa tudi za malo Bogu hvaležen in živi zadovoljen.

Nadaljna pot me je vodila v Cordobo. Toda donudila se mi je prilika, da spet kaj novega vidim. Moj župnik dr. Carbone je bil že davno namenjen v kordobske gore, pa sva najine načrte združila. Tisti večer smo bili dogovorjeni, da pride s svojim autom v Rosario, da jo naslednje jutro urežemo naprej. Tako je tudi bilo. Pa smo menda vstali z levo nogo, kajti komaj smo sedli v auto — bil je z nami tudi cerkovnik — že smo bili na tleh... Le počasi! Eno kolo je bilo prazno. Hm! Kdo bi se škodoželjno ne namuznil. To je bila pa tudi vsa nesreča — za nas... Bolj nevšečno je izpadlo za naše dobre sestre, katerim sva se z gospodom napovedala, da bova že ob 4 zjutraj imela mašo in so bile že tisto uro vse zbrane v kapeli in čakale... midva sva pa kolesa uravnavala... Najbrže je prav molitev teh dobrih duš, ki so z angeljsko potrpežljivostjo čakale celo uro, zalegla toliko, da nismo nato cel dan imeli nobene večje nevšečnosti, čeprav je bilo prilike za to dovolj.

Tako je bilo vse prav. Mi smo se vozili dobro; sestre so pa zase in za nas, pa gotovo tudi za naše rojake uspešno molile.

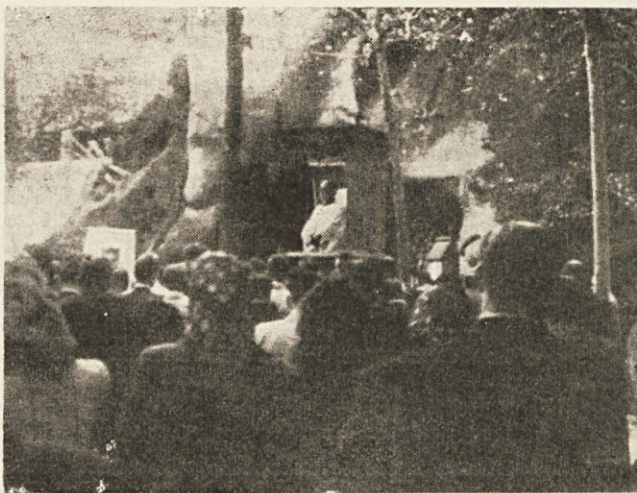
Jadrno smo jo ubrali proti Cordobi. Krasna cesta, prijeten jutranji hlad, bohotna pokrajina, vsa osvežena po včerajšnjem nalivu, in sonce, ki se je poigravalo v zlatih oblakih, so nam razpoloženje še povečali. Šli smo kot Elija. Nismo vtegnili postajati, kajti čakala nas je dolga in neznana pot. Cañada de Gomez, Marcos Juarez, Bel Ville... Predno

ta nad glavami te množice, ki moli in poje, poje in moli. Spet domačini strme in občudujejo. Kakšna vera v teh ljudeh! Kakšen red v procesiji! Kako lepe pesmi! Spogledujejo se med seboj in molče. Morda bodo pozneje govorili, ko bo ta množica spet napolnila cerkev in bo procesije konec. Sedaj pa samo gledajo. Niso doslej še videli kaj takega.

Procesija je končana. Družina slovenskih romarjev je spet zbrana v svetišču. Slika Marije Pomagaj v bogatem okvirju, ovita s slovensko neomadeževano zastavo in s cvetjem, je blagoslovljena in postavljena na mesto, odkoder bo odslej sprejemala prošnje in zahvale. Še pete lavretanske litanijske in konec.

Z obraza vsakega romarja berem zadovoljstvo. Množica se v čudovitem redu razhaja. Vsa prometna sredstva spet razvažajo slovenske romarje nazaj na domove. Nad pampo pa se zdi, da še vedno odmeva iz lujanske bazilike dopoldanska in popoldanska pesemhvalnica: Tebe Boga hvalimo... in pesemprošnja: Marija, dobrotno nam ohrani dom in rod.

JUS.

smo prišli do Ville Marije, smo imeli mal zadržek z motorjem, ki nam je prav prišel zato, da smo si naredili mate... kar tam ob cesti. Nekateri "usmiljeni samarijan" je ustavil, meneč da se nam je kaj primerilo, in se nam ponudil za uslugo! Naš auto se je prav gosposko zadržal! Nemara da bi z zlomljenim siromakovim vozom ne uživali take pozornosti!

V Villi Mariji smo se pomudili, da smotisti defekt dokončno popravili, kajti na nadaljnji poti ne bo več mogoče in poleg tega pa so bile pred nami mnoge in nevarne strmine in peščenine.

Do Rio Tercero je 150 km daleč. Tlakovane ceste ni. Včerajšnji dež je nemara nalil mlak po kolovozih, kateri naj bi nas popeljali proti cilju. Pa mlake so bile kmalu za nami. Naprej je bilo ne le suho, temveč tudi prah, da je bilo treba čakati nekaj minut po

K slikam: Na prejšnjih straneh so prizori iz lujanskega zahvalnega romanja (foto Erjavec in Kocmur), na teh dveh straneh pa slike iz romanja v Lurdes. (Foto Lenček.)

Strma in ozka in skrita je pot, ki vodi v življenje, pa vendar jo je lažje z gotovostjo najti, kot je bilo nam zadeti pravo pot iz mreže križajočih se kolotečin.

Kot ni vedno lahko najti na cesti življenja človeka, ki božjepotnika posvari, če ga zaloti na zmotni poti, je bilo tudi nam težko zadeti na človeka, ki bi kaj pravega vedel. Vsak nam je le pokimal, da je že prav, pa smo nekajkrat resno podvomili, če je to res... Zaorali smo v sipine, v katerih se je pot brez sledu zgubila, pa naša mašina je mlela dalje. Čez čas smo spet bili na solidnem kolovozu, pa je bila pot znova zagrajena... Kar naprej! Saj so vrata, in zaklenjena niso! Seveda so bila zaprta pa ne za nas, ampak za krave, da ne uidejo gospodarju...

Slednjič se je pokazal daleč na obzorju neke nek čuden stvor in še eden zraven in še zvonik... Žitnica in vodni rezervar... Bila je ura dve! Torej smo v Rio Tercero...

Brez zamude smo jo ubrali dalje. Niti vprašali nismo, če je res. Gnali smo se naprej po kotanjastem in razritem kolovozu, da bi se na njem mulj hrbet zlomil. Vsevedno sem motril zemljevid in ugotavljal, kje smo. Tam je Almafuerite, tako sem ugibal, župnik pa, ki je bil tudi prvokrat po teh krajih, je podvomil, kajti zvonik, ki se je pokazal v dalji, po njegovem mnenju ne kaže tega.

Skozi oblake prahu smo slednjič prišli do mesta. Z napisov smo razbrali, da smo v Rio Tercero... In ono mesto, kaj je bilo? Peščena Poljana? Pasji trg?... Če je bil Dalmacio Velez? Pa menda vendar ne? Res da smo dolgo kolovratili okrog, toda kje so ostali pa kraji Hernando, Fortheringham in Tancaoha... Pa saj to ni važno. Drugič bomo že bolje pogledali. Glavno je, da smo se znašli.

Pot je peljala dalje proti Embalse (jez) Rio Tercero. Brnel je naš konjič, ko smo se gnali gori, doli, križem, krazem po brežinah, ki zaključijo ravan, razprostirajočo se do sem vse od Buenos Airesa.

Kmalu je zablestelo pred nami umetno jezero, ki oskrbuje z elektriko vse okoliške kraje in zamaka tudi nekaj polja v bližini. Toda gladina je bila zelo nizka.

SKOZI ŽALOSTNE GMAJNE NA MOGOČNO PAMPO

Ob jezeru je zrastle priljubljeno letovišče, ki nudi mnogo naravne lepote, posebno z veličastnimi "Sierras Grandes", nad katerimi kraljujejo Los Gigantes, posebno Cerro Champaquí.

Dolga pot nas je še čakala, zato smo kar na kračko pozobali nekaj grozdja, prigriznili kruha in sira, in že smo se pognali dalje po krasni asfaltirani cesti, ki nas je pa kmalu zapustila. Naša pot je šla v dolino Calamuchita, kjer se je naselilo mnogo letoviških krajev. Kdor ni doživel lepote slovenskih vasi in mest ter dihal zraka slovenskih planin, uživa ob pogledu na skromno odmerjeno zelenje, ki poživlja tisto dolino, posejano z redkimi gozdiči... Santa Rosa, Los Reartes, Villa America, Potrerero de Garay, San Clemente... V tem samotnem bregovju bi ne želel biti niti "namálan" ne. V kraju slepeev je enooki za kralja! Observatorio Bosque Alegre nad Alto Gracio, ki nam je služil kot orientacijska točka, se nam je primikal

čedalje bolj, dokler mu nismo slednjič pokazali hrbta in v nadaljnjem vijuganju pogledovali zopet nazaj, kako daleč je že za nami.

Pred nami so rastle v vis vse bolj strme stene zapadnega obronka Pampe de Achala. V Copini smo se ustavili, da nalijemo nafte za motor in želodec, pa že smo jo pognali, da pridemo pred nočjo na vrh. Tako romantične voznje, kot jo nudi vzpon, ki žene v višino po tisočmeterski steni med vrtoglaviimi skalami, čez viseče mostove in bobneče potoke, ne najdeš menda nikjer v republiki.

Sonce je poljubljalo v zadnjem obsevu Sierras Chicas. Še je bilo videti v nižini jезero "San Roque" in vasi, sanatorije in vile, potaknjene v pobočje "Sierras Chicas". Še je blestel observatorij, spominjajoč na sliko slovenske pokrajine, kjer kraljujejo cerkvice z gričkov nad celo deželo. Saj smo tisti dan premerili gotovo čez 800 km, videli marsikako lepo pokrajino, toda nobena ni bila tako veličastna, kot ta pogled, ki ga je naslikalo tisto uro sonce, ki je tedaj že poljubilo sanluiske gore.

Spet smo se pognali. Še 20 km pota je bilo pred nami. Prijeten hlad nam je vel nasproti in nam dal čutiti, da smo visoko nad morjem. Še je bilo dovolj svetlo, da smo našli najvišjo točko Pampe, kjer stoji kamen z obvestilom, da je tam 2240 m nad morjem. Zajci so nam križali pot, guanaki so samozavestno, kakor z zasmehom, pogledovali za nami z vzpetine, kjer se jih je zbralo pet. Morda se zbero tam vsak večer ob tisti uri k večerni molitvi, da nadomeste za one ljudi, kateri nimajo ne jutraj ne zvečer časa, da bi se na Boga spomnili. Nekaj izrednega je bil pogled na nje. Kot spomenik se je odražala skupina rjavih teles. V čudnem lomljenju svetlobe so se videli veliki kot konji. Kot izklesani so strmeli za nami.

Še malo, pa smo bili na razpotju, kjer se odcepi kolovoz proti zavodu, ki ga imajo slovenske šolske sestre na severnem robu Pampe de Achala. Ugasnila je med tem dnevna svetloba in tipaje z žarometi smo preganjali zašče in iskali pot med robovi in pregarjami, ki označujejo mejo dvema enstancijama, skozi katere pelje pot.

Kmalu smo zavili v globel, kjer so našle naše sestre delovno polje.

Toda, kaj to pomeni? Vse je temno! Motor, ki naj bi delal luč, molči!... Stvar, katere so tam vajeni! Če se kaj pokvari, je treba pač počakati, da pride od kod mehanik...

Toda mi smo bili bolj potrebni poštene večerje kot električne luči. Saj smo cel dan bili ob mateju in sadju, kruhu in siru, v kolikor se nam je sploh ljubilo jesti.

Zahupal je naš auto, ko smo prišli do vhoda.

"Padre Juan! Padre Juan!" sta pritekla dva fantiča, moja stara znanca iz prejšnjega obiska na Pampo, in že so prihitele z laterno tudi sestre Roza in sestra prednica in drugi, da nas sprejmo in se opravčijo, da nam ne morejo bolje posvetiti.

Najprej smo stopili v kapelo, kjer je utripala večna lučka pred Najsvetejšim in oznajala, da Gospod Jezus spremlja svoje tudi v samotni in v goske višine in da v njegovi družbi najde verni zemljan povsod svoj ko-tiček uspešnega dela in srčnega miru in sreče.

JANEZ HLADNIK

Smrt

Z RDEČIMI NOHTI

Hospital italiano — Splošna bolnica na Calle Gazcón.

Nedelja je.

Ura na dolgem hodniku je odbila tričetrt na šest zjutraj. Vse je še mirno in zaspano. Le prvi zdravniki in civilne sestre že prihajajo v službo. Vsak izmed njih skoraj nezavedno stegne roko nad veliko imensko razvedelnico, vzame listek s svojim imenom in ga položi pod kontrolno uro, da vtisne nanj točno minuto prihoda.

Duhovnik — dušni zdravnik nima listka z imeom. Zanj je kontrolni listek in ura — vest in božje oko.

Hitim. Ob šestih se začne sveta daritev.

V kapeli molijo sestre jutranjice. So kot dogorevaajoče sveče v prvi jutranji zori.

Po maši vzamem velik ciborij z Najsvetejšim in v črn plašč ogrnjen hodim po dolgih hodnikih ter nosim tolažbo in veselo blagovest po Zveličarju hrepenečim dušam. Pred mano hodi sestra. Moli sveti rožni venec, da bi bolniki prejeli Jezusa s čistim srcem.

Dolgi so hodniki. Velika je bolnica. Dosti je oddelkov. V vsakem trpi kakšna pobožna duša, ki si v urah trpljenja kot edino uteho želi Jezusa.

Treba je tudi z dvigalom v drugo nadstropje, potem zopet nazaj v prvo, sem in tja. Povsod težko pričakujejo božjega Gosta, ki hodi med bednimi in revnimi. Dve goreči sveči in šopki cvetlic Ga v vsakem oddelku pričakujejo. Pobožna sestra, ki nadzoruje sobe, to hrepenenje po Bogu še množi s svojo toplo besedo, s katero pripravlja Jezusu pot v srca.

"Glejte Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta..."

Oči vseh so uprte v Odrešenika. On je zadnja tolažba strtega življenja.

Duhovnik roma od postelje do postelje in polaga Jezusa v srca z željo, da bi se duša po tej veliki duhovni hrani večno zveličala.

Trpljenje se bere z obrazov pred prihodom Gospodovim; ko je pa Jezus v srcu, se mirna vdanost polasti vsakega bolnika.

Soba prvega razreda.

Z belim pregnjena postelja, na njej bolnica.

Osemnajstletno dekle. Pa to ni več dekle. Smrt je, bleda in strašna, z globoko vdrtimi očmi.

Vse je voščeno belo: postelja in rjuhe, blazine in odeje, obleka in pregrinjalo na glavi, obraz in roke. Mlado, blede in izmозgano telo se vije in premetava. V vsej tej voščeni belini izstopajo samo dolgi rdeči nohti, ki strašno grebejo po blazini. Iz ust udarja dih smrti.

Na beli nočni omarici je šopek krizantem.

Tudi te so bele. Velike tropske cvetove imajo. Poleg vaze leži kup razmetanih modernih magazinov, ki kažejo slike deklet, kakršna je bila ta tu v postelji še pred meseci. Polne življenja so in mladostne neugnanosti; iz poltenega obraza in oči jim sije greh.

Poiskal sem besedo tolažbe, govoril trpečevi o božji vseodpuščajoči ljubezni in umirila se je. Voščene roke z groznimi nohti je sklenila kot v molitev in na smrtni obraz se je prikradlo pričakovanje in upanje. Čez ustnice, ki so bile razjedene od šminke, sem ji položil v srce Boga in želel nesrečnemu zemskemu otroku večno zveličanje.

Posihmal me ni več zapustila slika umirajočega dekleta iz bolnice na Calle Gazcón. Dasi trohni njeno truplo že mesec dni na Charity, vendar me vsepovsod spremlja njena izmозgana postava z dolgimi rdečimi nohti.

Če grem po življenja polni Rivadaviji in srečujem mlada dekleta z odvratno naličnimi obrazi in obrvmi in s temi ogabno namazanimi nohti, se za vsako od teh ustavi podoba umirajočega dekleta.

Če sedim na tramvaju ali kolektivu, če se peljem z vlakom ven iz mesta v predmestje in provinco, me povsod spremlja njena bleda slika, in se ustavi zdaj pred, zdaj za, zdaj ob prešerna dekleta, ki s polnih prgišč pijejo življenje, pa se nič ne zavedajo, da nosijo v sebi podobo smrti.

Sredi zapeljivih reklam in nesramnih plakatov, sredi stojnic in izložb, polnih umazanih revij in magazinov, stoji umirajoča bolnica in zdi se mi, kakor da s svojimi voščeni rokami in rdečimi nohti, kakor z groznimi kremplji grabi vso to moderno hudičevo navlaklo in jo uničuje.

Pred kinom jo vidim, zdaj pred tem, zdaj pred onim. Sprehaja se med filmskimi divami in zvezdniki, ki pohotno vabijo z reklam ter trgajo z ulice staro in mlado na pregrešno

zabavo. Zdi se mi, kakor da s široko razkroženimi prsti polaga svoje roke na obraze teh filmskih mogotcev in vse zaznamuje s smrtjo.

Prejšnji teden sem lo namah zagledal v cerkvi sv. Janeza Evangelista tam doli ob morju. Molil sem v zadnji klopi brevir in nudil prilžnost za sveto spoved. Ulica je bila polna šundra in življenja. V šoli čez cesto so otroci ponavljali poštevanko. Prodajalec časopisov je s hripavim glasom našteval, kaj vse ima v svoji zalogi.

Z Jezusom sva bila sama v cerkvi.

Drobni koraki.

Dve mladi gospodični. Glasno se pogovarjata, se smejeta, stezata svoje do ramen gole roke proti oltarju in se spet smejeta.

Komu neki?

Morda Križanemu, ki je pribit na les in ga kakor Judje zasmehujeta, naj stopi s križa, če more? Morda božji Materi, žalostni Devici, ker v svoji prešerni mladosti ne razumeta materinske bolečine? Morda se posmehujeta svetemu Evangelistu v glavnem oltarju, ker ta lepi mladenič noče z njima ven na široko cesto življenja?

Grešno hihitanje zebe do kosti.

Tedaj sem jo zagledal. V sredo med obe dekleti se je postavila ona z smrtno bledim obrazom in voščeno roko, ki jo je stegnila proti vratom tako, da so se v vsej odurni grozoti videli njeni rdeči nohti. Samo bič ji je še manjkal, tisti bič, s katerim je Kristus podil iz templja božjega ničvredno sodrgo.

Dekleti sta se zahihitali, se spogledali in odšli.

Rad prihajam med svoje ljudi, s katerimi sem preživel del svojega življenja v taborišču. Domačega se počuti človek, ko govori z nepokvarjeno mladino: S fanti, ki si že s svojimi rokami služijo kruh, in dekleti, ki so v prejšnjih begunskih letih še sedela pred mano v šolskih klopeh.

Rad hodim med mladino.

Pa se tako bojim, da bi v takih trenutkih, polnih domačnosti in lepih spominov, ne prišla predme podoba umirajočega dekleta in se postavila morda za ta ali oni mladi obraz.

Do zdaj še za nobeno izmed številnih poznanek nisem videl njene blede podobe.

O, Bog daj, da bi je ne videl nikoli!

Janko Mernik.

EL MATERIALISMO

(El V. capítulo de "El libro de la Vida" de Dr. Aleš Ušeničnik)

¿Puede respondernos el materialismo?

"Todo es materia y nada sino materia?", exclamó el materialismo a mediados del siglo pasado. El universo resultó del volver de los eternos átomos. Todos los seres se desarrollaron de sí mismos de la materia primera. También el hombre es conjunto de los átomos inmortales. La vida es muy desarrollada (diferenciada) actividad de la materia. El alma es un nombre colectivo de la actividad de los nervios y del cerebro. El libero arbitrio no existe. La moral es el sedimento de los pareceres y costumbres sociales. Dios es idea proveniente de la imaginación humana bajo la influencia de los fenómenos naturales.

Este es el evangelio vital de Haeckel, Büchner, y de los demás materialistas.

El materialismo emprendió su camino triunfalmente; la muchedumbre le aplaudía, y los que no le aplaudían, fueron llamados atrasados y oscurantistas. Pero pronto se volvieron sobrios los espíritus. Cuando reflexionaron un poco más, les pareció, que el materialismo no podría cumplir con sus promesas y resolver el enigma de la vida. Comenzaron a juzgarlo con más atención, y siempre más se les descubrió que absolutamente no podría satisfacer. Du Bois-Reymond mismo, materialista, reconoció claramente, que contrariaban al materialismo "los siete enigmas mundiales". Desde entonces, el materialismo perdió el derecho al nombre: la concepción del mundo. El materialismo no sabe ni de dónde ni adónde. Toda vida más alta le es un enigma irresoluble. No sabe, dice Du Bois-Reymond, ni de dónde el dualismo de la materia y fuerza, ni de dónde la vida, ni de dónde la sensación, ni de dónde la actividad intelectual.

No sabe, de dónde la finalidad del universo. Especialmente pero, al materialismo, el libero arbitrio y la ley moral, le están "quadatura circuli". Hay muchos, se entiende, que niegan y uno y otro. "Pero — dice Du Bois-Reymond — contra las serias exigencias de la vida práctica, el osadísimo materialista mismo, sostiene la opinión que todo ser y vida humanas no serían que "fable convenue", la fábula convenida, en la cual éste sería criminal, con la necesidad mecánica; y aquél, juez; y el juez iría tranquilo a desayunar, el criminal, empero, ¡morir al patíbulo!"

El materialismo no puede responder a la primera cuestión de la vida: ¿de dónde y adónde?; ¿qué es el sentido de nuestro ser?; ¿adónde navegamos?

Lo característico es, que Büchner mismo en su última obra "Am Sterbelager des Jahrenderts" (1898), confesó lo mismo. "El último enigma mundial" — dice —, tampoco lo resolverá el materialismo. El eterno e insaciable anhelo del alma humana por la solución del enigma mundial, el materialismo no lo resolverá tampoco como los demás sistemas filosóficos. El espíritu humano tiene que dejar las especulaciones infructuosas de las últimas cosas y tiene que estar contento con investigar la naturaleza y sus leyes..."

Pero, ¡si no puede estar contento! Si siempre vuelve a preguntar, ¿dónde está aquella paz que anhela tan ardiente el corazón humano? ¿Dónde está aquella felicidad de la cual está sedienta el alma humana? Büchner promete el Paraíso Terrenal. "Cuanto más se aleje el hombre del cielo — que no logramos ver ni con todos los anteojos de larga vista — tanto más tiene que esforzarse a hacer lo más posible feliz y per-

fecta esta vida breve en este incomprendible mundo". Así scribe Büchner, pero, a quien lo lee, ¿se le aprieta el corazón? ¿Esta será la fe "de la fresca, alegre realidad?" La filantropía, ella es la verdadera teofilia, así exclama Feuerbach; pero en seguida agrega: ¿Cuándo llegará ese tiempo, cuándo comenzará el gobierno de esta religión: es muy difícil decirlo!...

¡Oh, difícil, difícil!

Este pensamiento, lo expresó muy hermoso Hartmann, el filósofo alemán: "La concepción Desimista del mundo se difundirá siempre, porque la humanidad, cuanto más someterá los medios terrestres a su servicio, tanto más comprenderá qué imposible es, de esta suerte vencer las dificultades de la vida y llegar a la felicidad o por lo menos al contento! El optimismo no dura sino hasta cuando exista la esperanza en que halla, al fin, la felicidad apetecida. Cuando empero llegue hasta allá, entonces comprenderá la gente que no es más feliz de lo que era antes, y que han acrecentado las necesidades roedoras y atormentadoras. La cuestión (sobre el sentido de la vida) será el que precisamente entonces cuando la humanidad obtendrá toda la cultura, que pueda conseguirse en la tierra, y cuando mirará qué triste y miserable es todo lo que es lo más alto en la tierra!"

¡Estas son las promesas del materialismo!

Pero, no anhela por la felicidad solamente la humanidad, sino también cada hombre, cada individuo. ¿Qué provecho saca el hombre

de la eventual dicha de una u otra de las generaciones futuras, si propiamente él se desmaya bajo el peso de miseria y dolores; si propiamente él está desesperado y ahogándose? Es él quien necesita el apoyo; él quien necesita el consuelo; él quien necesita las fuerzas; y el materialismo no puede dárselas. La humanidad de todos los tiempos está sedienta de la felicidad; qué importa, pues, la felicidad que será parte de las generaciones, que no existen todavía, y tal vez, no existieren nunca? ¡El materialismo, entonces, no puede hablar de la fresca, alegre realidad!"

El materialismo se llama también la concepción del mundo de los hombres, quienes no filosofan nada: si todo es materia o no; si hay alma; si existe Dios; si existe la vida después de la muerte; sino viven, como si no hubiera ni Dios, ni la vida después de la muerte, y van anhelando sólo los placeres sensuales. Claro es que también tal materialismo no le ofrece sino una respuesta triste, a la seria cuestión de la vida. ¿Qué, pues, si el hombre es pobre o enfermo y no puede conseguir los placeres sensuales? ¿Que, si los placeres se le vuelven asco? ¿Que, si pone la copa embriagadora de los labios, pero en el rincón echa a ver la muerte? Entonces es la última palabra de la vida la exclamación de Litvinov (en la novela de Turgeniev: El Humo): "¡Humo, humo, humo... todo es humo!"

El materialismo, en cualquiera forma que sea, es una filosofía de la vida animal, de la torpeza moral, de la resignación estúpida y del suicidio. (Continuará)

KAR JE BOG ZDRUŽIL

(Roman, Spisal Hugo Wast. Nadaljevanje.)

Sedem polnih let je Belen živela na otoku!

Z žilavostjo in spretnostjo so brodolomci premagali prve težave, ki so bile skoraj nepremagljive zaradi popolnega pomanjkanja vsakršnega orodja. Potem pa je postalo življenje že bolj znosno, na kraju pa celo srečno. Imeli so majhno hišico iz bambusovega bičevja in streho iz slame za brambo proti pasatnim vetrovom in tropičnemu deževju.

Iz previdnosti so postavili svojo kočico v sredo gozdička krušnih dreves, na rodovitni in suhi zemlji, ne daleč od potoka, ki je vrel iz gore, kjer je videl Guazuncho kopicó "divjakov", pa so se mu pozneje pod daljnogledom pokazali kot skupine opic-orangutanov, katere pa otočani udomačijo, da jim služijo kot zvesti psi.

Kitra, žena cingalka, toda rodijske rase, rodom s Ceylona, in njena hči Kandy, kateri so našli tukaj prvega dne, sta bili edini človeški bitji v tej puščavi; prva, živeča že dolgo let na otoku, se je zatekla k Belen kot sužnja, pa je bila sprejeta kot sestra, druga pa je postala pestunja male Moramay. Kitra je trpela že od mladega neznosno sužnjost, v

katero so Cingalci obsojali Rodijce, člane premaganega plemena, "umazance", kakor so jih imenovali s sramotnim imenom.

Znano je mišljenje etnologov, da Cingalci in ahitčani predstavljajo dve plemeni, ki sta od najlepših človeških zvrsti na svetu. Čeprav je barva njih polti zarjavela kot cimet — zaradi podnebja —, so njih poteze izrazito kiperske; zlasti med Rodijci se nahajajo tipi, ki bi mogli stati za modele najlepšim postavam stare grške antike.

Takšna je bila Kitra in nič manj lepa tudi Kandy. Toda to, kar je dajalo njima največjo vrednost, je bila zvestoba in poštenost, s katero sta služili Beleni, kot da sta rojeni za njeni sužnji.

Ena prvih stvari, ki se jih je lotila Belén po svojem brodolomu na otoku, je bila priprava teh dveh domačink na sveti krst. Njej to ni bilo težko, kajti obedve sta dobro govorili angleški, ki je občevelni jezik na Ceylonu, s posebno sladko izgovarjavo, sorodno indijski. Ko ju je vpeljala v skrivnosti vere, ju je krstila.

Hišica, ki so si jo postavili, je imela tri sobe: eno za Belén in hčerko, drugo za Kitro in Kendy, tretjo pa za Mr. Burnsa in José Mario Perez, katerega so tudi klicali Guazancho.

Ob strani so zgradili dvorišče, ograjeno s koli, zabitimi v zemljo in povezanimi z bičevjem. Tu so imeli zaprtih kakih šest bivolov, ki jih je udomačila Kitra, naučena tega nevarnega posla še iz mladosti: bila je odlična krotilka bivolov in dvigalka morskih biserov.

Ko so ti "zapadnjaki" prišli na otok, je Kitra, ki je že nekaj let živela v objemu teh gozdov in na strmem skalnatem morskem obrežju, imela že precejšnjo vrečico biserov, pa tudi mladega bivolčka, s katerim je obdelovala to svoje "gospodarstvo", kakor kakšna hinduška princesa, postavljena slonu na hrbet.

Bil je to edini bivolček, katerega je vjela, ko je bil še mlad; le takega se da udomačiti; odrasli pa so divji in zelo nevarni, kajti napadajo s tako slepo besnostjo kot stekli psi. Toda s pomočjo Mr. Burnsa in Guazuncha je Kitra nastavila več zased v pasu, v katerem bivajo divji bivoli. Bile so to odprte jame med potjo, ki vodijo na jase ob vodi, zakrite z vejami in listi, ki pa se vdajo, ko žival stopi nanje. Največja nevarnost tega podvzetja je, če bivoli predčasno opazijo lovce, pa se namesto po navedeni poti zakade naravnost vanje. Če se je pa posrečila zaseda in se je vanjo vjel bivol, je lovce čakala težka naloga, kako izvleči divjo žival iz jame. Če je bila velika, so opustili namero, dvigniti jo živo iz jame. Dve ali tri strelice, spuščene ji od blizu v možgane, so po navadi končale življenje; strašno rjovečemu in otepajočemu se bivolu. Ko so bili lovci prepričani, da je bivol že mrtev, so se spustili v jamo, odrezali kose mesa in jih ponesli domov. Bivolovo meso je namreč prav tako dobro, dišeče in okusno, kot goveje.

Če pa je bila vjeta žival še mlada, so jo pustili nekaj dni, dokler ni bila pripravljena jesti in piti to, kar mu je nudila Kitra. Potem ko je bila tako navajena nanjo, so jo s pomočjo bičevja in moči vse naselbine potegnili iz globeli ter jo nasilno popeljali v stajo, kjer so novega bivola čakali že njegovi udomačeni vrstniki; njihov dobri zgled je bilo treba samo posnemati.

Ti udomačeni bivoli so potem vlekli neke vrste zmašilo, ki je nosilo častno ime "voz", ter neki stroj, ki ga je izumil Mr. Burns za obdelovanje zemlje, podobno starodavnim egipčanskim oralom.

Kitra je gotovo prehodila ves otok ob vsej obali ter je na teh pohodih odkrila mnogo biserosnih plitkih obrežij. Ker je lov na bisere bil posel njene matere in tudi njen v mladosti, ga je začela tudi tu izvrševati, pa ne zaradi potrebe, temveč zaradi nagona samega, kajti najlepši biseri sveta tu na otoku niso imeli večje vrednosti kakor kremenjak, ki leži na obali.

Našla je, da bi bilo vredno izkoristiti te plitvine; res je na nekih mestih uspela zbrati nekaj pesti biserov, ki bi jo mogle odkupiti iz sužnjosti, če bi še živela v deželi sužnjev.

Ko so brodolomci naselili tukaj, je Kitra naučila to "obrt" Guazuncha, ki je odkril kraje, še od nikogar izkoriščane, ter je takozbral v nekaj letih biserov, s katerimi bi mogel kupiti celo grofijo na Angleškem, ali pa ogromno veleposestvo — estancio — v Argentini, če bi se nekega dne povrnili v kulturni svet.

"Ali dvomiš?" ga je vprašala Belen, ki je vedno upala na osvoboditev.

Fant je dovršil dvajset let in ni mogel dvomiti, kajti v teh letih je upanje kakor svetilka, prižgana človeku pred vsemi koraki.

Tisti pa, ki ni verjel več v te vrste upanj, je bil tesar Mr. Burns, ki je bil z otokom naravnost zadovoljen. Če bi imel še oblič, pa žago in nekaj sekir, bi mu ne manjkalo skoraj ničesar v njegovi sreči.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj, na kar ni mislil nikoli in kar mu je dalo zmožnosti, razumeti tudi upanja drugih.

Ob jutranjem svitu pred sončnim vzhodom, ko so ptiči s petjem ubirali gozd kakor harfo, se je umil v bistem potoku; potem je stopil v ograjeno dvorišče, da najde tam Kitro, krotečo svoje bivole. Pa ne zategadelj, da bi ga — recimo — navdajalo občudovanje, kako te divje živali jedo kruh in sol iz rok lepe Cingalke. Čeprav je bil mnogo starejši kakor ti bivoli — saj se je bližal že štiridesetim letom — je čutil, da bi bil tudi on zmožen jesti katero koli stvar iz prgišča njene roke, lepe kot roke božice Diane. Toda največ, kar je mogel reči, je bilo, da je prosil, kadar ni bilo zraven Guazuncha, če ji sme držati bivolovo samico pri mlči.

To vse ga je napravilo melanholičnega.

Belen, ki je opazovala vse, kar se godi v njeni "koloniji", ni ostalo neopaženo, da ta tesar postaja neljubezniv in slabe volje, išče samotnih krajev, kjer bi skrnil svojo bolečino, in da po pričevanju sostanovalca govori v spanju in se premetava po ležišču, ne toliko od utrujenosti kakor od nespečnosti.

Za osebo, ki je tako dobro videla v dušo kakor Belen, bolečina Mr. Burnsa ni mogla pomeniti drugega kakor zaljubljenost, ki je začela kliti, ne da bi sam vedel kdaj, pa se je zdaj razrastla do skrajne napetosti.

Mlada vladarica ali "kraljica otoka" se je odločila, da se o tem porazgovori s tesarjem z namenom, da izmeri globokost njegove rane in mu ponudi svojo pomoč, v kolikor se sploh da kaj pomagati.

Ko mu je ona govorila o zdravilih, ji je Mr. Burns, človek brez duhovnih zavitosti, duša čista in prozorna kot kristal, priznal, da se čuti čisto na kraju, da je že izgubljen, kajti njegova bolezen je taka, da je ne po-kajti zdravijo zdravniki, temveč samo duhovniki; toda v tej razsežnosti, ki jih obdaja, je po njegovih računih najbližji duhovnik oddaljen vsaj tri tisoč mil in še morje je po sredi, on pa da nima niti čolna niti barčice; a niti žage niti sekire, da jo zgradi.

Belen pa se je naslonila na svoje skromno, toda zanesljivo bogoslovno znanje, pomislila je malo, nato pa rekla zaljubljenemu tesarju:

"Kar meni prepustite to zadevo. Prespite"

se lepo to noč, kajti po obrazu se vam pozna, da niste spali že mnogo noči. Jutri pa govori naprej. Boste videli, da vas bomo pozdravili z milostjo božjo..."

"Z milostjo božjo!" je zamrmral Mr. Burns nejevoljno. "Eh, s to božjo milostjo bo težko kaj. Če bi bila hudičeva, bi bil že zdavnaj zdrav!"

To noč je Belen vprašala Kitro, kako je s stvarjo in kaj misli ona. Bila je vdova po hinduškem trgovcu, s katerim se je zgodilo najboljše, kar se je zgoditi moglo: ubili so ga javanski pirati, zaposleni na njegovi lastni ladji, kar je postalo vzrok ženini osebni svobodi. V tisti zmedbi ji je namreč uspelo uiti s hčerko ter se zateči na otok, na katerega obali so se nahajali. Morilci, ki se niso hoteli polastiti samo ladje, temveč tudi vsega bogastva, ki je bilo na njej — med nje so šteli tudi mlado ženo —, so preiskovali dneve in dneve gozdove in gore, pa je niso našli. Nato šele so dvignili sidra. In nikdar več se niso vrnili.

Kitra je bila tako spet svobodna. Seveda je dobro opazila, kaj se kuha v srcu preprostega Mr. Burnsa, toda, vdana Beleni z dušo in telesom, se ni drznila storiti ničesar, česar bi ona ne ukazala. Da, spoštuje Mr. Burnsa in ga ceni, tega večšega moža, ki bi bil prav dober drugi njen mož, zlasti še, ker je prvi bil tako pokvarjen črnc.

Belen je dober del noči obnavljala v spominu svoje bogoslovno znanje. Vedela je, da je zakon naš Gospod Jezus Kristus dvignil v Novi Zavezi v veličino zakramenta, ter da ni dovoljeno vernikom, stopati vanj drugače, kakor v prisotnosti Cerkev, to je — v pričo duhovnika, ki zvezo blagoslovi, in dveh odgovornih prič. Vedela pa je tudi, da Cerkev dovoljuje v določenih primerih olajšave v formalnostih, ki niso bistveni del zakramenta.

Pozabila je že natančne določbe, ki jih navaja cerkveno kanonsko pravo v tej zadevi; predpostavljala pa, da se lahko poročita dva v smrtni nevarnosti enega izmed njih, ali če ni dana možnost priti do duhovnika. V takih primerih zadostujeta samo dve prič: in takšen zakon je pravi resnični zakrament.

Še ob drugačnih primerih, ne samo ob neposredni smrtni nevarnosti je dovoljena in veljavna taka poroka; na primer skrajna potreba, pa sta — recimo — oba zaročenca pripravljena stopiti v zakon, pa ne moreta priti do župnika niti do drugega duhovnika drugače kakor z neizmernimi stroški, ali pa morata čakati predolgo časa na prihod misijonarja. Bila je prepričana, da v takih primerih sveta Cerkev spregleda svoje formalne zahteve ter odobri zakon brez duhovnikove prisotnosti.

Torej, da si predstavi zdaj svoj konkretni primer:

Ali je v zadržanju Mr. Burnsa in Kitre primer nujnosti ali skrajne potrebe. Vedela je za njuno voljo, poročiti se; in če bi bila prilika, da bi to takoj storila: ali bi bilo boljše, svetovati jima, naj počakata s poroko, dokler ne bodo odšli z otoka? In kdaj se bo to zgodilo? V dveh letih, odkar so tukaj, so videli sicer včasih dim kakšnega parnika ali jadra jadrnice, toda nobena se ni približala otoku,

ki je bil na zemljevidu zaznamovan kot "zelo nevaren".

Kljub trdni veri, ki jo je imela Belen, da se bo še nekega dne rešila te otoške ječe, je bilo vendar pametno računati še z dolgim čakanjem.

Cerkev precenjuje človeške zadeve zelo človeško, to je "modo humano", kot pravijo moralisti; zato je določila jasno: kadar zaročenca po pameti sodita, da ne moreta dobiti župnika v roku enega meseca, se lahko poročita brez njega ob pričujočnosti dveh prič.

In ta olajšava velja celo v tem primeru, če sta se zaročenca prostovoljno postavila v takšen težak položaj, torej prav s tem namenom, na primer, da se podata na morskot, ki traja en mesec, ne da bi pristali kje k obali in ni na brodu nobenega duhovnika.

Belen, ki ni poznala pravnih predpisov, pač pa je znala svoj katekizem in je imela jasno sodbo in pravilni namen, je takoj sestavila svojo podobo položaja in rekla sama pri sebi:

"Imamo primer skrajne potrebe, čeprav ni neposredno smrtni nevarnosti. Tako bi se Mr. Burns in Kitra lahko poročila, če se seveda ljubita in se hočeta poročiti, v prisotnosti nas drugih kot prič in prepričana sem, da bo Bog blagoslovil to zvezo."

Drugega dne, ko je Belen hitela iskat Mr. Burnsa, se še ni dobro zdanilo. Seveda ga je našla v ogradi, držečega za roge bivolke, ki jo je molzla Kitra.

Prej kot je povedala, kaj je po njeni sodbi nauk Cerkev, je hotela ugotoviti, kaj hočeta.

Ni bilo treba izgubljati mnogo besed. Tesar, preprost in čist kot voda, je takoj priznal, da ima Kitro rajši, kakor pa je kdaj koli imel rad svojo pipo ali pa whisky, dve dobri zemlji, od katerih se je — kot je videti — že za vedno poslovil. Če mu damo Kitro, ju ne bo niti najmanj pogrešal, kajti ona se mu zdi boljša od obeh.

Kitra pa je od svoje strani izjavila, da Mr. Burns zelo spretno drži njeno bivolko za roge in še druge stvari, kar ji dela veliko veselje, na primer: kako maha z rokami, kako dviga nogo pri hoji in da ji zna govoriti tako sladko; in če bi postal njen drugi mož, bi jo njegova smrt veliko bolj prizadela, kot smrt prvega; seveda, če bi se poročila.

Bilo je jasno, da je ljubezen med njima, le da jima jezik ne pomaga dosti pri njunem izražanju.

Belen je zato odločila, naj se ta dan kešata svojih grehov, kajti jutri potem se bosta lahko poročila v stanju milosti.

Oba sta pogledala z začudenjem; ona pa jima je nato razložila cerkveni nauk o zakonu, ki se v primeru nuje lahko sklene brez duhovnika, prav tako kot tudi zakrament svetega krsta, dva edina zakramenta, ki bistveno ne zahtevata prisotnosti duhovnikov.

Razložila jima je, da je bistvena pri zakramentu zakona udeležba pogodbenikov, ki izjavita za to zvezo svojo voljo pred dvema pričama; ti dve prič: pa sta lahko kakršne koli starosti in spola, lahko celo taki, ki nista krščeni ali pa da sta celo s silo pritirani zraven, da pričata o ceremoniji. Edino po-

Nova slovenska knjiga

V kratkem izide v Buenos Airesu slovenski prevod silno lepe knjige, ki jo je spisal mehiški jezuit p. C. M. Heredia, kateri je velikodušno dovolil, da sme to njegovo res veličastno delo iziti tudi v slovenskem jeziku. "Vir največje sile" je naslov slovenskemu prevodu, španski izvirnik pa nosi naslov "Una fuente de energía". V tej sloviti knjigi pisec, ki mora biti nenavadno duhovit in blesteč govornik, poljudno in nad vse zanimivo obravnava vprašanje, kakšno moč ima prošnja, kako moč ima molitev. Njegova razlaga je duhovita in silno kratkocasná; toda njegove zgodbe življenja so tako pretresljive kakor bi bral najlepši roman. Prav na koncu knjige pisatelj šele pove, zakaj in komu je to knjigo napisal. Tistim, ki ali ne znajo prav moliti ali pa sploh nočejo moliti.

Vsem, ki se čutijo, da jim je molitev težka, bo ta knjiga nad vse prav prišla in jim jo toplo priporočamo. Prevod, ki ga je oskrbel Franc Kremžar, je zelo lep. Knjigo, ki bo imela okrog 360 strani, izda "Duhovno življenje", ki vabi k prednaročilu, v katerem stane knjiga 10 pesov, dočim bo po izidu stala 13 pesov. Naroča se na Victor Martinez 50, Bs. As.

trebno je, da sta umsko zdravi in da razumeta izjavi zaročencev.

"Jutri", je rekla Belen, "bova Guazuncho in jaz za priči, da se vidva jemljeta kot mož in žena in za vedno v skladu z duhom svete Cerkve. In vajin zakon bo tako svet in nerazvezljiv, kakor da bi vaju poročil sam papež."

Ko je to čul Mr. Burns, je s solzami v očeh vrgel svoj klobuk v zrak in zavrisnil:

"Bog nam ohrani kraljico! Vi ste naša kraljica in Kitra in jaz bova mož in žena za vedno in tudi za vedno vaša sužnja. God save the queen!"

Kitra je izlila mleko iz lupine kokosovega oreha na tla in vzkliknila:

"Prisegam pri Bogu, da bom dobra kakor to mleko, ki se razliva po tleh; da bom zelo rada imela Mr. Burnsa in da mu želim dati mnogo otrok; če bi pa nekega dne prenehala biti dobra, naj me pobije s tem svetim bodalcem, ki sem ga podedovala po očetu..."

Pri teh besedah je potegnila iz malega tula za pasom malajsko bodalce, s katerim je njen oče, iskalec biserov, ubijal morske pse, ki so ga motili.

Nikdar se ni ločila od svojega orožja; v tem trenutku pa ga je s kretljivo, ki je izražala vso njeno vdano podložnost, izročila svojemu bodočemu možu.

Ker pa je njena preprosta duša bila preveč ginjena od dogodka, ki si ga še pred kratkim ni mogla predstavljati, da bi postal resnica, se je vrgla v naročje Beleni; ta jo je nežno pritisnila k sebi in spoznala, da

v tej preprosti divjakinji živi nepoznana globina čustev in velika plemenita lepota.

Imeli so navado, da so v neko bambusovo deblo zaznamovali vse važne dogodke njihovega življenja na otoku, predvsem pa dneve, tedne in leta, da, tudi leta. Tako so vedeli, kateri dan imajo. In zaznamovali so, da sta se Kidra in Mr. Burns poročila neke sobote.

Praznovali so svadbo z izrednim kosilom: s suho ribo in torto iz moke "sagu", pečeno na žarečem pepelu, in golobe, pečene na žareči žerjavici, da so bili kot zlati; po kosilu pa so lepi nevesti, oblečeni v havajansko obleko, stkano iz bičja, obesili na vrat ogromno ogrlico iz najlepših biserov in v lase zatakneli perje ptice rajčice. Gotovo bi si nobena kraljica na svetu ne mogla privoščiti takšno razkošje za svojo svatbo!

Vsekakor je bila večja razsipnost v tem, ko so sprožili v zrak štiri strele, ko sta novoporočenca stopila na bivola in odjahala na poročno ženitovanje na bližnjo obalo, da preživita svoj medeni mesec tam ob sinjem morju, kjer se valovi zlato lesketajo in je pesek droban in razbeljen kot Kitrina dlan.

Dve leti pozneje, ko je prvorojenec Mr. Burnsa, začetnik tiste dolge vrste otrok, ki mu jih je obljubila Kitra, že začel delati prve korake s pomočjo Moramaye, je naznanila Belen svojim "podložnikom", da se pripravljaja nova svatba.

José Maria Perez, ki je bil ves zaljubljen v Kandy, ni prosil Kitre, njene matere, za njeno roko, temveč Belen, kot da je resnično ona gospodarica otoka.

Kandy, ki je imela šestnajst let, je podedovala od svoje matere kiparsko lepoto ženske svojega plemena ter je bila gibčna in močna kot amazonka.

Beleni ni bilo treba kaj dosti vpraševati, kajti že dalje časa je opazovala v tem deviskem srcu rasti ljubezen, ki se je budila s smehom kot dete v zibelki.

Poročila sta se na isti preprosti način in do dna prepričana, da Bog z neba poslušaja njuno obljubo in veže za večne čase v eno njuni življenji.

Včasih pa so se v srcu Beleninem začeli oglašati pomisleki, če morda v svoji bogoslovni nevednosti vendar le ni česa zagrešila, ko je nasvetovala in izpeljala te zakone v tako čudnih okoliščinah.

Te misli so jo napadale, ko je mislila na svojo hčerko Moramy, ki je rastle brez očeta na izgubljenem otoku sredi oceana, in to po njeni krivdi.

Kako drugačna bi bila njena usoda, če bi ona, Belen, zaradi svoje fantastične zaljubljenosti v dogodivščine, ne nagovorila moža na to pot na krovu ladje "Comoran"!

Če je Belen tedaj, ko je sklepala te zakonske zveze, bila mnenja, da ravna pametno, je bila včasih v resnici naravnost nora; Kdo ji more dati zagotovila, da ni počela blaznosti, ko je sklenila na ta način dve poroki?

Take so bile njene misli v trenutkih otožnosti in dvoma.

(Se nadaljuje)

Hm, to je pa nevšečna stvar!

Marsikaj je nevšečnega na tej pukljasti zemlji, pri denarju se pa še ljubezen konča! Tako pravi ljudsko mnenje. Pa menda vendarle ni to res in vsaj biti ne sme!

Zato se pa predrzne "Duhovno življenje" stopiti pred svoje naročnike in bralce s prošnjo za poravnavo naročnine.

Leto teče, neusmiljeno teče in smo prijadrali že do julija meseca, blagajnik pa je pojamarl oni dan, da ima v kasi pajčevino, v tiskarni pa dolgove, in še pri dobrih ljudeh, ki so denar posodili; jutri se mu lahko primeri, da ga bo kdo na cesti zgrabil: "Vrni, kar si dolžan, če ne, te izročim biriču!"

Tega pa menda prijatelji "Duhovnega življenja" ne boste trpeli in boste pohiteli, da vsak svoj delež doprinese, da pomedemo pajčevino in da se rešimo upnikov, ki so bili tako dobri, da so pomagali v uri nujne potrebe.

Zakaj ste pa tako gosposki postali? Tako menijo nekateri.

Seveda. Preje smo morali tako, kot smo pač mogli sami. Sedaj pa je prišlo toliko novih rojakov, ki so bili vajeni doma lepega tiska, s katerim se je naš narod po pravici postavljaj pred vsemi narodi. Tudi tukaj se moramo uveljaviti na primeren način in je prav gotovo v ponos nam vsem, ko slišimo vsepovsod takole mnenje: ¡Que bien, Padre! Uno se siente orgulloso de ser amigo de los Eslovenos, que teneis una revista religiosa tan representativa!

Zares slišimo vsepovsod izraze priznanja. "Duhovno življenje" na takem papirju in s takimi slikami nemalo doprinaša k temu, da raste naš ugled v tukajšnji javnosti.

Seveda to nekaj več stane. Toda če upoštevamo, da nam poleg bogatega duhovnega branja, vzgojnih smernic in apologetskega gradiva v obrambo vere in verskih načel nudi tudi tako izdatno propagandno sredstvo, potem je pač vredno, da pohitimo doprinesiti tistih 10 pesov, ki so redna naročnina; prav gotovo pa bo še marsikdo rad priložil kaj za tiskovni sklad, da bo kril naročnino za tiste, kateri je sami ne zmorejo, a dobrega čtiva so potrebni in ga žele.

Nekaterikrat so mi preje nekateri izražali, da bi v "Duhovnem življenju" ne smelo biti politike. Sicer vemo, kako je s tem. Bilo je nekako tako kot s hčerjo, katera jezika materi, kadar jo ta svari pred nevarnimi poti, na katera jo vleče njena neizkušeni in neurejena slá...

Sedaj je iz "Duhovnega življenja" izginilo tudi tisto, kar so nekateri imenovali politiko. Ali mislite, da so si ga tisti sedaj naročili, ki so ga pod to pretvezo odpo-vedali? Kaj še! Le vprašajte jih! Samo dva sem doslej srečal, ki sta ostala zvesta besedi in list naročila, več pa je takih, kateri so govorili proti le radi hujskarij od strani sovražnikov "Duhovnega življenja" in vsega dobrega, sedaj pa njihovega naslova več ne najdem v seznamu, čeprav bi morali biti dosledni in pokazati v dejanju, da niso besedičili v prazno.

Mnogi so bili vajeni poravnati naročnino ob priliki obiska. Toda moja zaposlenost je sedaj tako narastla z novimi posli, da mi je postalo nemogoče, da bi delal obiske kot preje, zato nujno prosim rojake, da se sami potrudite in prinesete ali pošljete naročnino na Victor Martinez 50, kjer je sedaj uprava. Seveda lahko ob priliki službe božje izročite tudi meni ali poverjeniku, ki sprejema naročnino vselej po maši na Belgrano 3863. Če kdo pošlje denarno nakazilo, naj ga naslovi na Ladislava Lenček in pošlje v kuverti.

Posebna prilika za poravnavo naročnine bo tudi 10. julija popoldne, ko se bo vršila prireditve s filmom v salonu San José.

Kar potrudite se in pohitite, da bo tako omogočeno redno izhajanje "Duhovnega življenja" in pa tudi napredek, katerega si vsi dobri rojaki žele.

JANEZ HLADNIK

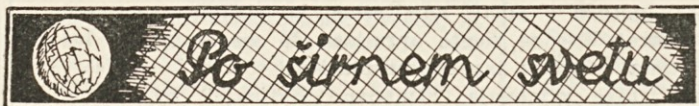
IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Umril je kardinal Emanuel Suhard, nadškof v Parizu, v starosti 75 let. Po kratki pljučnici se je steklo njegovo življenje, da je komaj 10 minut pred smrtjo prejel sv. zakramente. — Z njim je umrl eden najbolj poznanih kardinalov sedanjega časa. Ko je svoje študije skončal v francoskem zavodu v Rimu, je po vrnitvi v domovino postal podpravnik semenišča in v tridesetem letu duhovništva škof v Bayeux. Tedaj je v Lisieuxu, rojstnem kraju sv. Terezike, sezidal krasno cerkev sv. Terezije Deteta Jezusa, ki jo je posvetil kardinal Pacelli, tedanji drž. tajnik. L. 1930 je

odšel na nadškofijsko mesto v Reims, kjer je obnovil poznano katedralo, za tem prejel l. 1935 kardinalski klobuk od Pija XI., in ko je sredi druge svetovne vojne umrl pariški nadškof kardinal Verdier, je l. 1940 postal njegov naslednik Suhard. Zlasti v zadnjem času je postajal med francoskim episkopatom vedno bolj poznan, saj so mu zaupali vlogo, da uredi pripravo katekizma in pouk kršč. nauka v imenu vseh škofov. Znan je po svojih pastirskih pismih, ki so vedno posegali v važna časovna vprašanja in jih skušala rešiti. V košljivih svobodoljubnih francoskih zadevah

je kardinal Suhard zavzel zelo jasno in odločno stališče glede nove struje "progressivnih katoličanov". Bil pa je z vso dušo katoliški škof in Francoz. Mnogi Slovenci so ga imeli priliko videti l. 1947 v Rimu ob proglasitvi Francoscinje sv. Katarine Labure za svetnico 26. julija.

Msgr. Beaussard Rogerij, nadškof iz Mosisso in generalni vikar pariški, je bil izvoljen za kapiteljskega vikarja, da vodi po kardinalovi smrti pariško nadškofijo. Tega poznamo Slovenci iz kongresa Kristusa Kralja l. 1939 v Ljubljani, kjer je bil zastopnik francoskih škofov in referent na zborovanju.

Slovesno so oznanili sveto leto 1950 na praznik Gospodovega Vnebohoda v Rimu v baziliki sv. Petra. Prebrali so bulo sv. očeta najprej pri sv. Petru, potem pa so odšli cerkveni dostojanstveniki razglasiti isto bulo po treh drugih patriarhalnih bazilikah, in sicer k sv. Pavlu, Mariji Veliki in sv. Janezu v Lateranu. — Sveti oče sam je kratko govoril ob oznanilu sv. leta.

Pri vseh narodih so za osrednjim svetovnim odborom v Rimu ustanovili narodne odbore, ki bodo romanje v Rim pripravljali v posameznih deželah.

Nekatere prireditve za sv. leto so že sedaj določene. Tako bodo v cerkvi sv. Andreja de la Valle opravljali svetovno osemdnevno za zedinjenje kristjanov v različnih obredih in jezikih. Za Veliko noč bo imel mašo v cerkvi sv. Petra sveti oče sam. Prav tako bo vključena v vse pobožnosti procesija sv. R. T. Tekom leta bo posvečena tudi cerkev sv. Evgena, ki so jo verniki zgradili v spomin na papežovo zlato mašo. Posebno slovesno pripravljajo proglasitev novih svetnikov. — Sv. oče bo enkrat na mesec v svetem letu maševal pri sv. Petru.

Otroci pri papežu. Da so mu

častitali za zlato mašo, se je zbralo okrog 60.000 rimskih otrok 3. aprila v Vatikanu na dvorišču Belvedere. Ko se je sveti oče prikazal, so mu mahali v pozdrav z robcami in klicali "Živel sveti oče". Par lepih naukov jim je povedal v nagovoru in nazadnje dal blagoslov. Pri izhodu pa je otroke presenetilo, ko je z dveh velikanskih kupov s 60.000 maslenimi hlebčki vsak dobil enega.

Otroški pevski zbor z 10.000 pevci, sestavljen iz otrok evropskih držav, je sv. očetu pel pri sv. maši na belo nedeljo.

Blagoslovili so v Vatikanu veliko obednico za delavce, ki so tam zaposleni.

Sveti oče je za prvi maj blagoslovil delavce in v svojem nagovoru rekel: "Cerkev ljubi delavce, z ljubeznijo in blagoslovom spremlja njihov boj za kolektivno pogodbo, brani pravične plače, blagoslavlja družino in zdrav dom za vsakega delavca."

Devet prvih pondeljkov bodo opravili v USA za svetega očeta v čast Brezmadežni in sv. Katarini Laboure; tako so sporočili škofje v Rim.

Kolumbijski škofje s primasom, nadškofom iz Bogota na čelu, so pred volitvami v drž. zbor izdali poslanico, v kateri so vse katoličane spom-

nili na politično dolžnost, ki jo imajo in jo morajo izpolniti.

Kardinal dr. Mihael Faulhaber, nadškof v Monakovem, je obhajal letos osemdesetletnico svojega življenja. Kot velikega borca proti Hitlerjevemu nacizmu ga je ljudstvo občudovalo in spoštovalo. Še danes hrani na pisalni mizi kamen, ki so ga ob priliki demonstacij proti njemu vrgli nacisti v njegovo palačo, da ga pobijejo. Znan je zlasti kot eden najboljših nemških govornikov. Ob petindvajsetletnici imenovanja za kardinala, ki jo je prej obhajal, mu je papež Pij XII. pisal osebno pismo, kjer ga slavi kot zvestega pastirja vernikom in silnega borca proti strahovladi.

Nemški škofje so odklonili načrt nove nemške ustave in zatrjujejo, da je res to le začasni načrt, ki naj se spremeni čimprej. V skupnem proglasu, ki ga je podpisal v imenu vseh nem. škofov, kardinal. izjavljajo, da ne bodo nehali z bojem za svobodo vesti in pravice staršev pri vzgoji otrok. Po načrtu nove ustave je namreč mogoče v nekaterih primerih odpraviti pouk verouka v šoli in ogrožene so verske šole nemških katoličanov.

Pastirsko pismo poljskih škofov obžaluje versko preganjanje in obtožuje vlado, da je po krivici zaprla veliko katoliških duhovnikov. Ko so škofje hoteli obiskati svoje zaprte duhovnike, jim vlada nę tega dovolila.

Zaprli so na Poljskem ponovno msgr. Kaczinskega, najozloga sodelavca primasa Poljske, nadškofa v Varšavi, msgr. Višinskega.

Prški nadškof dr. Beran je disal protestno pismo ministru prosvete, ker so objavili v uradnem glasilu ministrstva pismo suspendiranih katoliških duhovnikov. Hkrati protestira proti ravnanju vlade, ker ne dovoli tiska cerkvenih okrožnic pod pretvezo, da ni zadosti papirja.

Policija je zasedla nadškofijsko palačo v Pragi na dan pred Sv. Rešnjim Telesom, ko so prav takrat začeli svojo škofovsko konferenco češki škofje. Prav na praznik sam je prišlo ogromno vojaštva pred palačo in zaprlo vse izhode.

V Luksenburgu je zboroval katoliški mednarodni urad za kino (OCIC); zlasti so govorili o tem, kako tudi na tem področju pripraviti vse za sveto leto.

Enciklika sv. očeta Pija XII. ("De sacris Palaestinae locis"), ki je izšla letos prav za veliki petek in obravnava ureditev Palestine, priporoča, naj se ustanovi kot samostojna in neodvisna država mesto Jeruzalem pod mednarodno kontrolo, prav tako tudi druga vsem kristjanom sveta mesta.

Prepovedale so prodajo verskih časopisov in publikacij v Berlinu sovjetske zasedbene oblasti. Kardinal-nadškof von Freysing je protestiral.

Katoliško revijo "Sejke" (čas) so začeli izdajati na Japonskem. Namen imajo z njo utrjevati katoliško mišljenje med Japonci, med katerimi se tako hitro širi materializem.

Tri milijone in petsto tisoč dolarjev so nabrali v škofiji Los Angeles v USA za katoliške šole.

Prva zamorka je naredila večne zaobljube pri karmeličankah 19. marca v samostanu Habwe.

Duhovne vaje za župane so imeli letos v Monakovem. Udeležilo se jih je zelo veliko mož in jih je nazadnje prišel pozdravit kard. Faulhaber, nadškof monakovski.

Semenišče za diasporo bodo uredili nemški škofje po svojem zadnjem sklepu, in sicer v Koenigsbergu.

Delavci in gospodarji niso

nespravljivi med seboj", je govoril sv. oče zastopnikom mednarodnega delavskega varstvenega urada.

Italijanski državni pravdnik je tožil list "Unitá" zaradi umazanih napadov na sv. očeta.

Angleška princesa Margareta je obiskala tudi sv. očeta. To je bil prvi obisk angleške kraljeve družine papežu in so doma zagnali velik krik, češ da ni to pristojno.

Papež poziva duhovnike in bogoslovce na nadaljevanje dela proti komunizmu. Govoril je skupini 60 duhovnikov ob priliki proslave papeškega

kolegija v Anagni. "Vsak čuti, da je človeštvo na usodnem preokretu zgodovine. Duhovniki pri tem ne smemo in ne moremo biti nedelavni. Duhovniki moramo v vseh razmerah učiti resnico in samo resnico. Sedanjí čas zahteva od duhovnikov več kreposti, več vztrajnosti in mnogo več neomahljive trdnosti.

Veliko slavnostno zborovanje so imeli katoliški delavci za prvi maj v Newyorku. Udeležil se ga je kard. Spellman in podpredsednik države Brakley, ki je tudi govoril in bil poln besedi priznanja in občudovanja za svetega očeta Pija XII.

Navodila komunistične stranke za razmerje do vere in duhovnikov so izdali. Vero prikazujejo ljudstvu kot nekaj mračnjakega in zaostalega ter nezanimivega. Verniki naj ne klečeplazijo okoli spovednic ter ne ližejo obhajilnih miz. Verske obrede in vero je treba osmešiti. Božje zapovedi so pa verige, ki uklepajo človeka v suženjstvo. V tem smislu uče svoje ljudi: Duhovnike blatite in točno poučite vsakega izmed njih, da iztaknete kako njegovo napako, hibo, senčno stran. Nič ne de, če ni resnično, važno je le, da je možno. Nato zakrinkujte, ponižujte in udrihajte. Te se najbolj posreči, če se duhovnik ne more braniti, ko je zaprt, v begunstvu in oddaljen. Vzemite duhovnikom spoštovanje med ljudstvom in postali bodo neškodljive figure, obsojene na propad.

"Bilten Slovenije", ki je izšel v novembru 1948, je po izjavi konciljske kongregacije v Rimu na indeksu že po samem pravu (ipso iure), ker širi napačne nazore, hoče kršiti cerkveno disciplino ter žali hierarhijo. Tu je mišljen listič, ki so ga izdali "novi" duhovniki v domovini.

Resolucijo proti škofu dr. Rožmanu naroča komunistična stranka ter so o njej razpravljali na duhovski konferenci iz 2 dekanatov. Navzočih je bilo 9 duhovnikov in so resolucijo sprejeli z večino glasov.

Bogoslovci v Ljubljani so

dobili nalogo, da se vpišejo v OF. Seveda se z vstopom za-vežejo udeleževati se tudi mitingov.

Birma v ljubljanski škofiji je to leto v dekanijah Zagorje, Moravče, Ljubljanska okolica ter v mestu Kranju.

Slovenski salezijanci, ki so prevzeli dušno pastirstvo na Reki, nimajo, razen dveh, več dostopa v mesto.

"Leonišče", zasebni sanatorij usmiljenih sester v Ljubljani, je postal bolnica za spolne bolezni.

Cerkveno se ne smejo poročiti v domovini drž. uradniki in oficirji, sicer izgubijo službo.

Država je predpisala drž. takso za cerkveno izvršene krste, pogrebe in poroke, in sicer kar po vrsti 5000, 6000 in za poroko 7000. Takso morajo duhovniki, ki sv. opravilo izvršijo, pobrati in izročiti drž. oblasti.

Duhovniki iz domovine prosijo. Težko nam je; molite veliko, da nam ljubi Bog da moč za vztrajnost."

Dr. Škrl v Trstu je postal promotor justitiae in defensor vinculi pri cerkv. sodišču (pravdnik in branilec zakonske vezi) in član komisije za semeniško disciplino.

Msgr. Srečko Gregorc in dr. Humar sta postala člana katehetske komisije v goriški nadškofiji.

Slovenske šmarnice v Gorici je imel salezijanec g. Vid-

mar, ki ga že poznajo od misijona.

Dekana žagarja iz Idrije so zaprli.

Župnik Ivan Žavbi v Ambrusu je umrl. Škof dr. Rožman je v Clevelandu opravil zanj rekviem.

Velikonočnih počitnic letos v Sloveniji prvokrat niso imeli. Šola je bila še veliko soboto in spet na velikonočni ponedeljek.

Večina župnij doma je brez duhovnikov. Duhovniki, čeprav niso obsojeni in so v dušnem pastirstvu, morajo najprej opraviti udarniško delo, potem šele morejo opravljati tudi dušnopastirske posle. Tako župnik iz Breznice dela v tovarni na Jesenicah, iz Gorij pa na Bledu.

Križanke so postale sedež starokatoliškega škofa, nekega Jošta.

Bogoslovci morajo vsi na obvezno delo. V semenišču imajo stalno tri člane varnostne policije, ki nadzorujejo življenje. Poročila, ki jih odajajo vsak teden, morajo govoriti o vsakem posebej, kako živi.

Romanje k Mariji Bistriški je bilo letos prepovedano. Kru-to preganljajo tam v Bosni in Dalmaciji frančiškane, ki pastirujejo.

Stara Gradiška je sedaj kaznilnica za duhovnike iz Jugoslavije. Trenutno je zaprtih tam 170 duhovnikov.

Nadškofa Ujčiča iz Beograda so nadzorovali tako, da so njegovega tajnika češkarja vsak teden klicali na poročanje in ga o vsem podrobno zasliševali. Ko jim po nekem

času ni mogel postreči z vsemi informacijami, je izginil in še danes ne vedo, kje je.

Vsi škofje v Jugoslaviji so pod nadzorstvom, in sicer skušajo kupiti vlada špijone najprej med duhovniki, nato med uslužbenci, sicer pa nastavi uradno civilnega policista s to nalogo.

Nadškofu dr. Stepincu v zagrebških zaporih so lansko leto za god prinesli 8000 daril in je množica čakala tako dolgo, da je nadškof določil, komu naj poklonijo darila. Nadškofa seveda niso videli.

V Ribnici so aretirali župnega upravitelja Stanka Erzarja. Ko so mu zaplenili ves župnijski denar, so ga vprašali, odkod ga ima; odgovoril jim je, da iz nabiralnikov. Odtргali so vse nabiralnike in prepovedali pobiranje po cerkvi. Ljudje dajejo sedaj denar na oltar.

Pod stalnim nadzorstvom je ribniški kaplan Rupnik Ivan in cerkvenik.

Umrl je v Stični cistercijan p. Benedikt Bolcar, župnik v Stični.

V ljubljanski stolnici je ob nedeljah zvečer ob sedmih še vedno sv. maša za one, ki prihajajo z udarniškega dela.

Profesorja dr. Kotnika v Ljubljani so zaprli. Bil je že star in poznan kot profesor verouka na gimnazijah v Kranju in dolgo let na liceju v Ljubljani.

Zaprli so tudi župnika Joška Kralja iz Livka na Primorskem.

Ljudje iz Kanala so močno potrti, ker so skoro brez duhovnikov, ko so v kratkem času izgubili tri.

Iz sv. Gore je moral oditi tudi č. g. Pavel Podbregar, ki je pred vojno živel na Muljavi pri Krki na Dolenjskem, sedaj je pa skupaj še z enim frančiškanom oskrboval božjo pot na sv. Gori.

Na Spodnjem Brniku pri Cerkljah na Gorenjskem je umrl častni kanonik tržaškega kapitlja g. Grašič Jože. Rojen je bil v Križah na Gorenjskem in na končanih študijah služboval v tržaški škofiji, in sicer največ v Bermu, kjer je bil župnik skozi 40 let. Toliko je delal, da so mu nadeli naslov "Istrski Krek". Najprej je bil vzoren kot duhovnik in neumoren kot dušni pastir. Osebo je bil zelo plemenit po značaju, pobožen in zelo naobražen in je do zadnjega časa bistro zasledoval vse pojave v naši slovenski javnosti. Dolga leta je bil tudi deželni poslanec svojega istrskega okraja in prav tem svojstvu ogromno naredil v prosvetno gospodarskem oziru za Slovence in Hrvate v Istri. Dober in požrtvovalen zadružnik je hotel ljudi gospodarsko osamosvojiti. Jasno je, da italijanski oblasti po prvi svetovni vojni ni bil povolji, zato je moral faro in državo zapustiti l. 1931 in se je naselil najprej v cerkljanski župniji na Spodnjem Brniku, nato za kratek čas šel v Ponikvo pri Dobropoljah. Tik pred začetkom vojske je prišel v svoj rojstni kraj, odkoder so ga pregnali Nemci na Brnik, kjer je oskrboval ves čas župnijo Cerklje, v kateri je prej delovalo 5 duhovnikov. Vsako nedeljo je dvakrat maševal, včasih celo trikrat, klub starosti. Ob osemdesetletnici je po pravici dobil užitico: "Ste prišli k nam uživati mir, pa morate biti zaslužnjeni čredi pastir". Zlato mašo je imel na tistem l. 1935 na Brezjah, za biserno se je pripravil l. 1945, pa so preprečile razmere. Večkrat je rekel, da so prvi petki zanj dnevi trpljenja, ali je zbolel ali prejel kako žalostno novice ali kaj; umrl je na prvi petek v maju in počiva pod Grintovcem in Krvavcem. R. I. P.

Sliki na levi in desni predstavljata g. Grašiča med prvobohajanci župnije Cerklje na Gorenjskem za časa, ko je sam oskrboval to veliko župnijo s pomočjo laičnih apostolov.

Med izseljenci

Za binkoštno praznike je obiskal slovenske naseljence v Mar del Plati in Miramarju č. g. Jože Košiček, da so mogli prejeti sv. zakramente. Veseli so ga bili, kakor so veseli tamošnji cerkveni krogi slovenskih vernikov, ki so navadno edini gostje v tamošnjih cerkvah, čeprav so oddaljeni.

Vrsta verskih slovesnosti je bila v maju med Slovenci v Argentini. Dne 8. maja sta bila posvečena v duhovnika č. gg. Novak Franc in Lovše Ivan. Dne 15. 5. je bila nova maša č. g. Novaka na Belgrano. Dne 22. maja zahvalno romanje Slovencev v Lujanu, kjer je bila nova maša č. g. Ivana Lovšeta.

Zadnjo nedeljo v maju je bilo slovensko romanje v Lardes pri Buenos Airesu, kamor so že vsa leta hodili Slovenci in so že lansko leto, prav tako pa letos še posebej povabili novonaseljene rojake. Kar nad 700 se jih je zbralo. Najprej je bila procesija, med katero smo molili in prepevali, nato je bil v cerkvi govor, v katerem nam je sal. g. Mernik popisoval Marijino zvestobo in klical tudi nas k zvestobi. Za tem so bile litanije in za zaključek je še g. svetnik škulj posebej pozdravil dosedanje slovenske naseljence.

V nedeljo 12. junija smo obhajali spominski dan našim žrtvam zadnjih let. Dopoldne je bila za vse na Belgrano sv. maša, pri kateri je bilo silno veliko sv. obhajil, posebno moških, popoldne pa je bila spominska akademija v dvorani San José, na kateri so med drugim dramatično izvajali dele Kalinove pesnitve "Črna maša za pobite Slovence". S finim čutom so lepo rešili vlogo misterija. Režiser je povezal misel liturgične mašne daritve z daritvijo slovenskega naroda in ob spremstvu glasbe povdaril hude momente v naši zgodovini; prav tako je tudi pevski zbor na posrečeno izbranem prostoru balkona zapel nekaj žalostink in tako, obenem z drugimi manjšimi točkami posameznikov v recitaciji, izrazil misel dneva in naših src.

Popoldanska služba božja v Belgrano in Ramos Mejja je odslej ob nedeljah vedno ob

štirih popoldne. Vabljeni so posebno tisti, ki dopoldne ne morejo slišati pridige v slovenskem jeziku. Če se bodo vsi potrudili, bo udeležba lahko večja.

ŠKRJANČEVI PAVLI V SPOMIN

Globoko v srce nas je zadelo vest, da si odšla od nas. Ali je mogoče, da si nas zapustila za vedno, da ni med nami več Tvojega veselega smeha? Saj si nam še vedno pred očmi. Tvoj nasmejani obraz vidimo, a vendar, kruta resnica nam pravi, da si odšla tja, kjer ni več zemeljskih skrbi in težav, kjer se utešijo vse človeške želje.

Ljuba Pavla! Še vedno Te gledamo v duhu, kako si previjljala z nami dni našega be-

gunstva po taboriščih. Vedno si mirno in potrpežljivo prenašala vse neprilike begunskega življenja, vedro in jasno si zrla v bodočnost. Večno bomo ohranili v spominu dni, ki smo jih doživljali skupaj v šoli. Saj so ti spomini najlepši in nam bodo vedno ostali v mislih, spomini na brezskrbna mlada leta. Kot veseli škrjanček si znala zapeti, da nam je bilo toplo pri srcu. S kolikimi nadami si šla preko morja v novo domovino, a najbrž niti slutila nisi, da je to pot, ki Te vodi v smrt. Tu Te je zgrabila zavrtna bolezen. —! Počasi je venel cvet, dokler ni končno usahnil. Božja Vrtnarica Marija ga je presadila v drug vrt, da ga ne bi tu na zemlji zamorila slana.

Žalostni in potrti smo Te spremljali na binkoštni ponedeljek na Tvoji zadnji življenjski poti. Beli šopki in vencici so Te zagrinjali. Oh, koliko solz je privrelo iz oči, ko so Te položili v hladni grob! Nепrestano so nam v duši odmevale duhovnikove besede: "Prah si in v prah se povrneš!" Da, tako ničevno je človeško življenje: le kratek dan je, ki mine, in mati zemlja sprejme v svoje naročje, kar je njenega. Čeprav Te ne pokriva domača zemlja, so vendar slovenska srca vedno pri Tebi. Na Tvoj grob bomo lahko poromali kakor doma.

Naj se nam posušijo te solze, kajti Ti si sedaj šele začela živeti, mi pa si moramo to življenje šele zaslužiti. Le to želimo, da bi se končno sešli nad zvezdami, kjer je šele prava sreča in veselje.

Tvoje sošolke in sošolci

POPRAVKI K SEZNAMU SLOVENSkih DUHOVNIKOV

Glavač Franc, Casa parroquial, c. Belgrano 381, Dolores, F.C.N.G.R., T. E. 25. (V zadnji objavi je bila napačno javljena progá; tako tudi pri g. Novaku Francu.)

Koloč Franc, Casa Parroquial, San Cristobal, Jujuy 1241, Buenos Aires.

Orehar Anton, Casa parroquial, Santa Julia, Juan B. Alberdi 1195 (ali Víctor Martínez 50), Buenos Aires. T. E. 60-3124.

Radoš Martin, Casa parroquial, Canuelas, F.C.N.G.R., Prov. Buenos Aires.

Zmet Vladimir, Casa parroquial, San Pedro, F.C.N.B.M., Prov. Buenos Aires.

Izpuščena sta bila:

Pernišek Ludvik, sal., Casa parroquial, Junín de los Andes, Neuquén, F.C.N.G.S.M.

Tomažič Ivan, Casa parroquial, San Martín, Prov. Mendoza, (Mendoza) F.C.N.G.S.M.

Duhovniške novice. Dr. Rudolf Hanzelič, sotrudnik našega lista, je postal profesor moralke in pastoralké v bogoslovju očetov mercedarcev v Cordobi. Stanko škrbe in

Jurak Jože sta postala profesorja verouka, prvi v Concepción, drugi v Chivilcoy. Prestavljena sta bila Martin Radoš iz General Rodríguez v Canuelas, Skvarča Stanko iz Jauregy v Chivilcoy. Nastavljen je na župnijo San Cristobal v Bs. As. Kolenc Franc.

CERKVENI VESTNIK

1. jul. Presveta Rešnja Kri.
2. jul. Obiskovanje prebl. D. Marije.
3. četrta pobinkošna nedelja (Ev. O obilnem ribjem lovu).
5. jul. Sv. Ciril in Metod. Slovanska apostola.
10. Peta pobinkošna nedelja (Ev. O grehu v mislih in besedah).
12. Sv. Mohor in Fortunat. Apostola Slovencev. Patrona ljublj. škofije.
16. Karmelska Mati božja.
17. Šesta pobinkošna nedelja (Ev. Jezus nasiti štiri tisoč mož).
18. Sv. Kamil Lelijski, zavetnik umirajočih.
19. Sv. Vincencij Pavelski, apostol dobrotelčnosti.
22. Sv. Marija Magdalena, spokornica.
24. Sedma pobinkošna nedelja (Ev. O lažnivih prerokih).
25. Sv. Jakob, apostol.
26. Sv. Ana, mati Marijina.
31. Osmá pobinkošna nedelja (Ev. Prilika o krivičnem hišniku).

V tem mesecu bomo posebno praznovali 10. julij nedeljo sv. Cirila in Metoda ter prosili za zedinjenje vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo. 24. julija, nedeljo sv. Vincencija, bomo praznovali kot ne-

deljo revežev. Na nje se bomo spomnili in tudi cerkvena nabirka bo namenjena v dobrodelne namene.

Slovenci, prijatelji našega Paternala, ste za nedeljo sv. Cirila in Metoda še prav posebno vabljeni. Čas je že, da se odstranijo še poslednje zapreke, ki zavirajo med staro in novo slovensko skupino. Sv. brata Ciril in Metod sta povezala v skupnost vse slovanske narode, pa naj bosta tudi tukaj ona dva veznika starih in novodošlih, Primorcev, Kranjcev, Štajercev in Prekmurcev.

Na Paternal ste povabljeni pa eni in drugi v nedeljo 3. julija popoldne, ko se vrši tam običajna popoldanska služba božja pri sestrah na Paz Soldan 4924. Tedaj je tudi shod Bratovščine.

Žegnanje na Belgrano spomnimo že sedaj. O Velikem Šmarnu bo minilo leto dni, kar imamo sv. mašo v salezijanski cerkvi na Belgrano. Ker praznika Marijinega vnebovzvetja ne bomo mogli tako slovesno praznovati, bomo imeli kot žegnansko nedeljo 21. avgust.

Obnovo posvečenja slovenskega naroda Marijinemu Srcu bomo imeli v nedeljo 21. avg. Pripravili se bomo s sv. spovedjo. Prilika za sv. spoved boste imeli po vseh središčih, kjer živijo slovenski duhovniki, v soboto zvečer. — V nedeljo dop. bo sv. maša zaradi žegnanja na Belgrano, popoldne pa bomo imeli pobožnost v cerkvi Medalla Milagrosa (čudodelna svetinja) Curapaligue 1185. Začetek bo ob 4 popoldne.

Slovincem v Cordobi sporočamo, da imajo slovensko službo božjo vsako prvo nedeljo v mesecu v kapeli č. ž. sester na 27. Abril, št. 150 in sicer ob tri četrt na osem.

Na Avellanedi je sv. maša redno vsako nedeljo. Popoldanska pobožnost in shod Bratovščine bo 17. julija.

Gospod vas kliče!

Ta poziv velja mladenkam, katere čutijo božji klic na pot večje popolnosti.

V Argentini imajo slovenske šolske sestre lastno provinco in bo slovenska skupnost nujno potrebovala njihovega sodelovanja, da rešimo pogube našo mladino.

Toda tega ne bodo mogle storiti, če ne bodo imele novega naraščaja, zato prosimo mladenke, katere imajo redovni poklic, da se prijavijo našim šolskim sestram.

Lahko se prijavijo duhovnikom, ki delujejo med Slovenci, ali pa pismeno na centralno hišo v Rosariju na naslov Mati Provincialka, Cordoba 1646, Rosario, FCNG Mitre.

Janez Hladnik

Sv. maše se bodo darovale: ku na Avellanedi. Zapušča tri sinove, poročene, in eno hčer. Bila je tu že 26 let.

3. julija za † Uršulo Senica

10. julija v zahvalo (namen Marolt).

24. julija č. Srcu Jezusovemu in Marijinemu.

Pri sv. Rozi ob 12. 17. jul. za † Alojzija Leban.

31. julija ob 12. za † Emiljo Bajt

Krščeni so bili: 1. Alojzij Fr. Peršuh, sin Janeza in Zalka Pritekelj; 2. Marija Olga Kožar, hči Janeza in Jožefe Perhaj; 3. hči Viktorja in Mirjam Bajc; 4. hči Marinka Janka in Jelke; 5. hči Leopolda Lah in Fani Furlan; 6. Marko Stirn, sin Silvestra in France; 7. Olga Marta Čad, hči Ivana in Valentine; 8. hči Janka Zakrajška; 9. sin Klemenčiča Ivana in Marije; 10. sin Dimnika Ignaca in Ivane; 11. hčerka Jožefa in Anice Kramarič; 12. Jože Bajda, sin Jožeta in Frančiške; 13. Guillermo Victorio Frančeskin v cerkvi Socorro; 14. Gregorček Zidar; 15. Patricija Barica Kramarič.

Poročili so se: 1. Rajer Simon in Angelca Žužek; 2. Habat Lev in Jožefa Javoršek.

Umrli so: 1. Pavla Škrjanc; 2. Sinček Cirila in Majde Masič.

3. Avgust Bitežnik, doma iz Ravnih za Sveto Goro, star 51 let. Ponesrečil se je, ko je popravljaval vodnjak. Zapušča žalostno družino v Ciudadeli. Pokopan je v San Martinu. Zapušča vdovo in 4 otroke, 2 že poročena.

4. Uršula Senica, doma iz Izakovcev v Prekmurju. Bila je položena k večnemu počit-

V domovini so umrli: Neža Rogelj v Tupaličah in Helena Jeločnik v Ljubljani.

SLOVENSKI KINO "RESNICE, LEPOTE, DOBROTE"

PREDVAJA V NEDELJO, 10. JULIJA 1949 OB 17.30
V DVORANI SAN JOSE, AZCUENAGA 158, BS. AS.
ZNAMENITI MISLIJSKI VELEFILM

KLJUČI NEBEŠKEGA KRALJESTVA

ODLIKOVAN Z NAJVIŠJIMI SVETOVNIMI FILM.
NAGRADAMI. NAJ BI GA VIDEL VSAK SLOVENEK!
VSTOPNICE PO 2, 3 IN 4 PESE V PREDPRODAJI
NA VICTOR MARTINEZ 50, PRI POVERJENIKIH
IN PRED PREDSTAVO

Slike na straneh 242 in 243 nam prikazujejo slovensko Televsko procesijo v Bs. Airesu, ki jo je vodil g. Orehar. (Foto Lojze Erjavec.)

BOG

Živel je car, ki bi rad videl Boga. Poklical je predse učenjake vsega carstva in jim je rekel:

"Ukazujem vam, da mi naj-pozneje v treh dneh pokažete Boga. Če mi ne izpolnite želje, vas vse vržem v ječo!"

Učenjaki so bili v hudih skrbeh. Vedeli so, da strogi car ne pozna šale. Čez tri dni so, tresoč se, prišli pred carjev prestol, ne da bi vedeli za odgovor.

Že je hotel izreči car nad njimi obsodbo, kar prihiti mlad pastir:

"Dovoli, zlahtni car, da jaz izpolnim tvojo željo!"

"Dobro," reče car, "vedi pa, da boš moral svojo predrznost plačati z življenjem, če mi ne izpolniš želje!"

Pastir popelje carja na dvorišče, iztegne roko in kaže na sonce, reče carju:

"Poglej!"

Car dvigne glavo in upre

oči v sonce, pa brž okrene glavo in vzklikne:

"Ali me hočeš oslepiti? Moje oči ne morejo prenesti tolike svetlobe!"

"Pa si, o mogočni car," de pastir, "hotel videti Boga, pa še soncu ne moreš gledati v obraz, ki je le bore drobec vsega božjega stvarstva."

Car se je zamislil, pokimal je z glavo in bogato nagradil pastirčka.

ROŽNI VENEC

Naš Slavko je tak junak, ki ga nikoli ni strah. Tudi ponoči gre, kamor hočeš. Še na pokopališče bi šel opolnoči. Ničesar se ne boji.

Ničesar? O pač! Veste česa? Rožnega venca.

Kadar rečejo ata ali mama: "Otroci, zdaj bomo molili rožni venec," se mu stemni obraz, oči splavajo v daljavo, iz srca pa se mu izvije vzdih: "Oh, že spet rožni venec!"

Nekega dne se je okorajžil

in vprašal mamo, češ zakaj mu kar naprej govori, naj rad moli sveti rožni venec.

Tedaj ga mamica ni nič okregala, zakaj jo to vprašuje. Vzela si je čas in je sinčku pripovedovala, kako se je Marija prikazala na paši trem pastirčkom: Luciji, Jacinti in malemu Francku, ko so molili rožni venec. Ko so vprašali čudovito gospo, kdo je, je odgovorila: "Mati božja presv. rožnega venca sem." Preden se je poslovila od njih, jim je naročila, naj radi molijo sveti rožni venec.

Mama je umolknila in pogledala Slavka.

Bil je resno zamišljen.

"Mama, odslej bom tudi jaz rad molil sveti rožni venec. Marijo moramo ubogati. Ko pridem domov, bom tudi jaz na paši molil rožni venec."

STENSKA URA

Tika, taka, tika, kakor klepetulja stara miga venomer z jezičkom stenska ura in nas kara: Ura šest je, drdrdr... hej, pokonci, vi zaspanci! Zajtrk že kadi se v skledi: mleko in koruzni žganci.

Ura osem je... že glasno šolski zvonec je zapel. Kdor bo šolo zanemarjal, ta nikdar ne bo vesel. Tika, taka, tika, dan za dnem priganja nas in zlata mlada leta tja v preteklost nam odganja.

VSEBINA 7. ŠTEVILKE: Dr. Filip Žakelj: Molim te, presveta Rešnja Kri Jezusova. — Dr. Fran Gnidovec: Ciril, Metod, varujta slovanski rod! — Dr. Alojzij Odar: Naši odnosi do drugovercev. — Dr. Ivan Ahčin: Povojni socialni problemi: Socializacija. — Dr. Rudolf Hanželič: Moč volje, psihologija in Bog. — Važnost družinske vzgoje. — Dr. Vilko Brumen: Za kaj smo se zahvaljevali. — Jus. Dve nedelji. — Janez Hladnik: Po Argentini sem in tja. Nadaljevanje. — Janez Mernik: Smrt z rdečimi nohti. — Dr. Aleš Ušeničnik: El mate-rialismo. — Hugo Wast: Kar je Bog zdržil. Nadaljevanje. — Janez Hladnik: Hm, to je pa nevšečna stvar! — Iz življenja Cerkve: Po širnem svetu. — V domovini. — Med izse-ljenci. — Za naše male. — To številko smo radi obilice gradiva spet morali pomnožiti za 4 strani, ki smo jih natisnili na umetniškem papirju. Številka je tudi to pot bogata na slikah, zlasti o romanju v Lujan in Lourdes in o procesiji Presv. Rešnjega Telesa. Z risa-rijami je opremil črtico "Smrt z rdečimi nohti" risar Skebe. — Ponovno Vas lepo prosimo:

Poravnajte naročnino in darujte v tiskovni sklad!

"LA VIDA ESPIRITUAL"

VICTOR MARTINEZ 50, BUENOS AIRES, ARGENT.

"DUHOVNO ŽIVLJENJE"

Z DVOMESEČNO PRILOGO KATOLIŠKI MISIJNI

CORREO
ARGENTINO
SUC. 19

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560

Uredniki: Hladnik, Lenček, Orehar. Upravnik: Lenček. — C eloletna naročnina 10 pesov, s priložo 18 pesov; v USA 3 dol., s pril. 5; v Kanadi 4 dol., s pril. 7; v Chile 100 p., s pril. 200 p.